ANUL III. — No. 9 și 10. SEPTEMBRE și OCTOMBRE 1892.

ANALELE ARCHITECTUREI

ȘI ALE

ARTELOR CU CARE SE LÉGĂ

DIRECTOR I. N. SOCOLESCU ARCHITECT

ICONOLOGIA CREȘTINĂ, ORIENTALĂ ȘI OCCIDENTALĂ [1]

Pe cînd creștinismul începu a prinde rădăcinĭ maĭ adîncĭ în păturile societățiĭ romane, arta romană mergea cu pașĭ repedĭ spre decadență. De și Antoniniĭ aŭ făcut mult pentru renașterea artelor, cu tóte acestea germele distrucțiuneĭ róde pe încet dar sigur din formele aparițiuneĭ frumosuluĭ, care s'aŭ revelat atît de frumos și sublim în arta ideală a luĭ Fidias Apelle și Praxitel. Decadența artelor antice merge paralel cu descompunerea imperiuluĭ roman-apusan. Religiunea romană ajunsese în o stare deplorabilă. astfel creștinismul fu bine venit. El în scurt timp se ridică pe ruinele păgînismuluĭ și ale judaismuluĭ învechit. Este fórte ușor de esplicat că religiunea nouĕ creștină a influențat cît se póte de bine-făcător asupra omenireĭ, că a contribuit la schimbarea caracterelor, a moduluĭ de traiŭ și a pornirilor sensualĭ. La aceste schimbărĭ se adaogă ca o consecință logică o schimbare radicală în motivele pictureĭ. Altfel eraŭ gîndirile și vederile păgînilor, altfel ale creștinilor.

Primiĭ creștinĭ s'aŭ ferit de sculpturĭ și picturĭ figurative, eĭ nu voiaŭ a le introduce în biserica lor. de óre ce în adorarea lor nu vedeaŭ alt-ceva de cît idololatria păgînă. Reserva ce dînșiĭ o arătase pentru arte se esplică și din motivul, că religiunea creștină a emanat din judaism, care oprea prin lege orĭ-ce icóne fie turnate, fie sculptate saŭ depinse. Ba la începutul secoluluĭ al 3-lea, Tertullian un apărător mare al creștinilor, s'a arătat ca cel maĭ mare inimic al luxuluĭ și al artelor. Cu elocința sa admirabilă, el predica că de acestea un creștin bun tot-d'a-una trebue să se feréscă, de óre-ce luxul și artele sunt lucrurĭ satanice. El oprește orĭ-ce portret fie făcut în ceară, în metal saŭ pe pînză. Cu deosebire consideră picturile ca periculóse.

Religiunea creștină în decursul acestuĭ secol, a fost tolerată de maĭ mulțĭ împărațĭ romanĭ, de aceia ea s'a respîndit fórte repede. Imperatorul Diocleţian, convins că ordinea în stat nu se póte cîștiga de cît numaĭ pe baze religióse, a șovăit mult în decisiunile luĭ ca să persecute saŭ favoriseze creștinismul. Fiind-că din tóte părțile imperiuluĭ veneaŭ vestĭ despre atrocitatea creștinilor, el s'a simțit necesitat a da un edict contra lor (a. 303 d. Ch.) prin care le oprea esercitarea serviciuluĭ religios. Persecuțiunile începĕndu-se, ele aŭ fost îndreptate contra locașurilor dumnezeeștĭ, contra credincioșilor și contra preoțimeĭ. Prin aceea că în *Nicomedia* s'a dărîmat biserica și s'a nimicit decorațiunea eĭ, putem conchide că arta creștină a început deja a se manifesta. Dar acestea aŭ fost penultimile persecuțiunĭ în stil maĭ mare, căcĭ în curînd religiunea creștină fu recunoscută ca religiune de stat. bucurîndu-se de tóte favorurile mareluĭ imperiŭ. Numaĭ acum arta a putut lua un caracter maĭ pronunțat, ea nu se manifestéză numaĭ în catacombe, ci în tóte zidirile religióse d'asupra pămîntuluĭ.

Motivele picturilor religióse se desvoltă numaĭ cu încetul. Ele aŭ avut lipsă în formarea lor de cîte-va secole, căcĭ era greŭ a crea ceva din noŭ, și acel ceva a corespunde gustuluĭ și vederilor comunitățeĭ creștine, care singură avea lipsă de atîtea lămurirĭ. De aceea vedem oscilațiunile în motivele pitoreștĭ, vedem nesiguranța și luptele artiștilor, frica lor că ceea ce creaŭ să nu stea în contrazicere cu învățăturile religióse. Din astă causă personagele picturilor religióse dintru început se descriŭ cu multă precauțiune, ele se strecóră, se introduc maĭ întîiŭ numaĭ pe lîngă simbole, adică pe lîngă semnele idealĭ religióse.

Aceste personage de care sunt legate cele maĭ frumóse învĕțăturĭ sufleteștĭ, ce aduc mîngîerea și îndestularea milionelor de credincioșĭ, se desvoltă în secoliĭ următorĭ atît de magnific pe perete, pe tablă, pe pînză saŭ în mosaicurĭ. Și cînd ele prin esecutarea technică și prin combinațiunea formelor frumóse nu ne îndestulesc, observăm ca equivalent acea bogăție de ideĭ, ce ne face a uita pentru moment de pretențiunile nóstre curat artistice.

De și sunt aprópe nouĕ-spre-zece secole de la întemeerea religiuneĭ creștine, cu tóte acestea personagele sînte în cea maĭ mare parte nu aŭ pînă acum chipurĭ statorite. Și orĭ cît de variate și abondente ar fi compositiunile pictorilor din aceste secole, nu le am putea recunóște tot-d'a-una cu certitudine, dacă nu ne ar ajuta atributele și simbolele care le acompaniază.

Pînă în renascere compositiunile eraŭ maĭ severe, ele stăteaŭ în strînsă legătură cu scrierile principale ale testamentuluĭ vechiŭ și noŭ și cu frumósele legende a căror fir s'a tors de evlavioșiĭ credincioșĭ cu atîta măes-

---

[1] Prelegerĭ ținute la șcóla de Belle-Arte din Iașĭ.

trie fantastică. De atuncĭ încóce compositiunile sunt în genere maĭ laxe, artiștiĭ par a fi maĭ puțin inițiațĭ în cele sfinte. Cu ajutorul techniceĭ și al coloritului plin de efect, eĭ se încércă a umple acest gol.

Scopul care 'l urmăresc în lucrarea acésta, este a presta o icónă cît se póte de fidelă a personagelor celor maĭ principalĭ din motivele pictureĭ, atît din punct de vedere istoric critic cît și legendar, arătînd fasele prin carĭ aŭ trecut aceste personage atît la ortodoxĭ cît și la catolicĭ. Prin aceasta sper a aduce și un modest serviciŭ în controlarea picturilor nóstre naționale, cari cu durere, în mare parte de present nu posed caracterul strict ritual. Ele sunt maĭ tóte compositiunĭ fabricate pentru cîștig, compilațiunĭ de ale maestrilor renumițĭ, schimonosite și acomodate la bisericele nóstre după cum este maĭ mare saŭ maĭ mic orizontul artistuluĭ compilător.

I

DUMNEZEŬ TATAL

Dintre cele treĭ persóne dumnedeeștĭ carĭ formézā St. Treime, Dumnedeŭ Tatăl este maĭ puțin representat în arta creștină. Dintru început el nu ia tipul omenesc de óre-ce după St. Ión c. IV. v. 24. Dumnedeŭ este Duh și ca atare considerat ca cea maĭ înaltă putere spirituală. De aceea primiĭ creștinĭ nu'l aŭ putut reproduce prin forme visibile, chiar dacă ele ar fi fost produsul celeĭ maĭ distinse fantasiĭ.

Și în adevĕr, este peste puterea creativă a unuĭ artist ca să producă prin forme și colorĭ însușirile dumnedeeștĭ, carĭ se atribuesc luĭ Dumnedeŭ Tatăl, Creatorul celor vĕdute și nevĕdute. Insă cu tóte acestea, legiunile de picturĭ și statue, de carĭ aŭ fost plină lumea antică, influințase mult asupra creștinilor. Eĭ de o parte aŭ trebuit sĕ rupă cu legea luĭ Moise, care oprea strict formațiunea figurativă a luĭ Dumnedeŭ, ear de altă parte sĕ foloséscă scrierile testamentuluĭ vechiŭ și noŭ, în carĭ sĕ vorbește de atîtea orĭ de Dumnedeŭ Tatăl.

In visiunile profeților Creatorul apare sub diferite forme, carĭ cu timpul s'aŭ tradus figurativ din partea pictorilor creștinĭ. Numaĭ ast-fel ne putem esplica fasele prin carĭ trecuse în decursul vécurilor aparițiunea figurativă a luĭ Dumnedeŭ Tatăl în picturile religióse creștine.

Ea se arată cînd în forma flacărilor de foc ce ies din un rug, cînd în forma unuĭ stîlp de nor saŭ a unuĭ stîlp de foc, a unuĭ nor des saŭ luminos, a uneĭ mînĭ saŭ a unuĭ tron. In formă omenéscă sĕ arată Dumnedeŭ luĭ Moise, Isaia, Ezechiel și Daniel. Dar și aceste aparițiunĭ nu sunt de ajuns precise. De visiunea luĭ Daniel este influențată visiunea maĭ tîrdie a luĭ Ión Teologul.

A. Simbólele luĭ Dumnedeŭ

a. Norul, Mărirea luĭ Jehova și mîna cerécă

Pictoriĭ creștinĭ, cînd nu aŭ maĭ putut înconjura presența luĭ Dumnedeŭ Tatăl în picturile lor religióse, și-aŭ luat maĭ întîĭ refugiul la un nor saŭ la o mînă învălită în un nor luminos. Acest nor se află numaĭ în testamentul vechiŭ, ci și în mitologia grécă și romană, în care deitățile eraŭ învălite cînd veneaŭ pe pămînt. [1])

La Evreĭ norul se arată în doue felurĭ în forma unuĭ stîlp întunecos saŭ luminos (II Moise XIII, 21,) saŭ în forma uneĭ negurĭ dese ce acopere templul, muntele etc. Norul saŭ este aparițiunea luĭ Dumnedeŭ. (II Moise XIX 9; — V, Moise XXXI, 15), saŭ este un atribut al luĭ. (II, Moise XXXIV, 5; XL, 38. Iovu XXV, 9.) — Uneorĭ norul este amestecat cu fortună din care vorbește Dumnedeŭ (Iovu XXXVIII, 1.) Jehova maĭ póte fi acompaniat de vînt puternic, de cutremur și de foc, carĭ fenomene umplu de grózā pe poporul israelit. (I, Regiĭ XIX, 11, 12).

In nor întunecos se arată une-orĭ mărirea luĭ Dumnedeŭ. (II Moise XVI, 10; XL, 34). Ea se manifestézā în forma foculuĭ acompaniată de fulgere și tunete, cum și de un sunet mare de trîmbițe făcut de cetele îngereștĭ. (II, Moise XIX, 16—18). Saŭ ea se vede în depărtare ca un foc mistuitor în ochiĭ fiilor luĭ Israel. (II, Moise XXIV, 17).

In cartea a treia a luĭ Moise cap. XVI vers 2 și în cartea întîĭ a regilor c. VIII, v. 11, aflăm cum mărirea luĭ Jehova care umpluse casa sa, se arată în formă de nor.

In evangelia S-luĭ Mateĭ c. XVII, v. 5, la schimbarea la față, Dumnedeŭ este ascuns în un nor luminos, el nu se vede, ci numaĭ glasul luĭ se aude, care dice „acesta este fiul meŭ cel iubit întru care am bine voit, pe acesta sĕ'l ascultațĭ."

Așa dar pe baza acestor mărturisirĭ scrise, pictoriĭ creștinĭ atît orientalĭ cît și latinĭ, cînd nu puteŭ emite din un tabloŭ presența luĭ Dumnedeŭ Tatăl, necutezînd a 'l descrie figurativ și-aŭ luat refugiul la un nor luminos, simbolisînd ast-feĭ pe Dumnezeŭ Tatăl. Acest nor descris în crescetul tablouluĭ, se întrebuințézā și la compositiunile din testamentul noŭ precum: Botezul Domnuluĭ, pogorîrea Spirituluĭ sânt peste apostolĭ etc. etc.

Mîna cerescă care substitue pe Dumnedeŭ este o aparițiune a testamentuluĭ vechiŭ. In cartea a doua a luĭ Moise c. III v. 20, Dumnedeŭ spune maĭ întîĭ că va întinde „mîna" sa ca se bată Egiptul. Dar maĭ cu sémă profețiĭ maĭ tîrziĭ vorbesc de mîna creascā. Jehova atinge cu mîna sa gura luĭ Ieremia. (c. I v. 9). — Ezecheil (II, 9) vede mîna luĭ Jahve care 'ĭ întinde un tuiŭ de carte scris în lăuntru și în afară cu bocirĭ, plîngerĭ și văietărĭ. Pe el îl prinde mîna cerescă de zulufiĭ capuluĭ (VIII, 3), și pe Daniel (X, 10) 'l atinge mîna luĭ Jehova, dar maĭ interesantă este mîna ce scrie pe părete „mene, mene, tekel".

Tóte aceste arătărĭ aŭ influențat mult asupra arteĭ vechĭ creștine. Ce este drept în picturile aceșteĭ epocĭ întîmpinăm mîna cerescă, dar numaĭ în compositiunĭ care representă motive din testamentul vechiŭ. Ea simbolisézā a tot puternicia luĭ Dumnedeŭ. Așa în primele cimiteriĭ mîna cerescă o dată întinde luĭ Moise o carte. (Cimitirul S-lor Marcelin și Petru) [1]) altă dată atîrnă d'asupra luĭ Avram care voiește să sacrifice pe fiul sĕŭ (Cimiter S. Agnese Garr. t. 67). Uneorĭ ține o cunună de florĭ d'asupra capuluĭ uneĭ femeĭ ce e depinsă în nișa mormîntuluĭ eĭ. (cimit. S. Gennaro din Neapolea Garr. t. 99).

[1]) Vedĭ în Analele Architectureĭ anul II No. 5 capitolul despre nimb și aureolă.

[1]) Garrucci: Storia dell arte cristiana nei primi otto secoli della chiesa. Prato 1872, tavola 57.

Cel maĭ vechiŭ mosaic în care se află mîna luĭ Dumnedeŭ pare a fi fost în biserica S-luĭ Teodor din Roma, făcut probabil sub pontificatul luĭ Felix IV (526—530) Aci mîna ţinea o corónă împodobită cu o gemă albastră. Tot sub acest papă s'a făcut un mosaic în biserica S-lor Cosma şi Damian din Roma. Aci iar se află mîna ceréscă care ţine o corónă dar d'asupra coróneĭ maĭ este o cruce (Garr. tv. 252 şi 253). Coróna în casul acesta este simbolul recompenseĭ cereştĭ şi se dă maĭ întîiŭ numaĭ de Dumnedeŭ Tatăl persónelor care o merită. Crucea este simbolul luĭ Christos, dar ea însemnéză şi dragostea ce o aŭ credincioşiĭ pentru Isus.

In cele maĭ vechĭ miniaturĭ creştine, încă întîmpinăm mîna ceréscă. Ea atîrnă d'asupra primilor ómenĭ descrişĭ în momentul păcătuireĭ şi al alungăreĭ lor din paradis; apoĭ d'asupra luĭ Noe şi Iacob. Aceste miniaturĭ sunt făcute pe pergament. Ele s'aŭ cîştigat din Constantinopole pentru biblioteca din Viena. Nessel le atribue seculuĭ al VI-lea. (Garr. tom. III pag. 29).

Maĭ interesant se vede mîna ceréscă învelită în norĭ carĭ aŭ forma de segmente aşedaţĭ unul peste altul. Eĭ sunt coloraţĭ. Segmentul cel maĭ d'asupra e de colóre verde, ceĭ-l-alţĭ aŭ următórele colorĭ, albastră, roşă, verde-albăstrie şi în fine iar verde. Din mijlocul acestor norĭ se respîndesc radͅe luminóse, carĭ în mare parte cad pe figura întrégă a luĭ Avram. (Codicele Filippi din Garrucci tav. 124). Şi în codicele vatican a luĭ Cosma Indicopleuste din secolul al VII-lea încă întîmpinăm mînă cerésćă, ea oferă luĭ Moise odată un volum, altă dată tablele legeĭ.

Aceste sunt cele maĭ vechĭ monumente în carĭ se află mîna luĭ Dumnedeŭ. Decĭ noĭ putem constata cu siguranţă, că în ceĭ dintîiĭ patru seculĭ ea nu s'a întrebŭinţat de loc în nicĭ o compositiune a pictorilor creştinĭ. Numaĭ în secolul al V-lea dăm de primele eĭ urme. De atuncĭ încóce mîna cerésçă represintă pe Dumnedeŭ Tatăl aprópe pînă în secolul al XII-lea, fără ca să fie înlocuită cu figura omenéscă întrégă saŭ pe jumĕtate de cît numaĭ în fórte puţine casurĭ. Dar chiar şi după ce Dumnedeŭ Tatăl fu descris în figură de patriarch, papă, rege saŭ împĕrat, totuşĭ mîna cerésçă se întrebuinţéză în ultimiĭ seculĭ aĭ evuluĭ mediu, în renaştere şi chiar în timpurile nóstre. Cu deoseb acéstă apariţiune o întîmpinăm maĭ des în picturile bisericeĭ rĕsăritene.

Se naşte întrebarea în ce posiţie ni se înfăţişéză mîna cerésçă? — Cînd ea atîrnă singură d'asupra unuĭ cap saŭ d'asupra uneĭ figurĭ întregĭ, póte avea două posiţiĭ principale: imperativă şi binecuventîndă. Prima posiţie ne este în destul de cunoscută, căcĭ omul o întrebuinţéză instinctiv maĭ numaĭ în o formă. Degetul cel mare atinge vîrful degetuluĭ mijlociŭ care împreună cu cele-l-alte două următóre sunt aprópe închise. Degetul arătător este întins. Acéstă posiţie o aflăm în pergamentele bizantine din Viena în o scenă unde mîna cerésçă atîrnă d'asupra figureĭ luĭ Avram.

Cu totul alt cum este posiţia mîneĭ binevĕntînde Din monumentele cele maĭ vechĭ creştine în carĭ se află mîna cerésçă, ne putem destul de bine convinge cum că posiţia eĭ nu este definitiv statorită. Noĭ întîmpinăm atît forma care maĭ tîrziŭ s'a acceptat în biserica rĕsăriténă, cît şi cea-laltă din biserica latină precum ne putem convinge din pergamentele din Viena şi din diferite mosaicurĭ.

După manuscrisul luĭ Panselinos, aflat pe muntele Athos şi publicat maĭ întîĭ în traducere francesă de *Didron şi Durand*, modul cum degetele trebuesc ţinute, este statorit ca lege. Aranjăreĭ lor se atribue o însemnătate mistică scoţîndu-se iniţialele greceştĭ ale Mîntuitoruluĭ nostru. Natural că acésta maĭ bine sĕ potriveşte pentru limba elenă, dar ea s'a acceptat de tóte popórele ortodoxe. Binecuvĕntarea bizantină constă în aceea că degetul mare sĕ încrucişéză cu degetul inelar în forma litereĭ X, iar cel mic se ţine pe jumĕtate întins în forma litereĭ C. Ast-fel se capĕtă iniţialele X C. — Degetul arătător însă se ţine de tot întins simbolisînd iniţiala I, iar degetul mijlociu ceva maĭ puţin întins în forma luĭ C. Ambele aceste degete daŭ monogramul I. C.

Cea-laltă formă de binecuvĕntare a mîneĭ cereştĭ, aflată la monumentele vechĭ creştine, s'a adoptat cu deoseb din partea latinilor. Cu tóte acestea chiar după ce relaţiunile acestor două marĭ bisericĭ aŭ devenit în multe privinţe antagoniste, forma de binecuvĕntare latină o întîmpinăm în unele picturĭ rĕsăritene. Dar nicĭ forma latină mult timp nu s'a considerat ca un canon statorit, căcĭ chiar în secolul al XVII-lea papa Inocenţiu al X-lea în portretul renumit de Velasquez binecuvîntéză în forma grecéscă.

La latinĭ formaţiunea mîneĭ care bine-cuvintéză este maĭ simplă. Ea divergéză fórte mult de cea grecéscă, de aceea şi degetelor s'aŭ atribuit alte simbolisărĭ. Cele treĭ degete de la început se ţin deschise, iar ultimele două de tot închise. Degetul cel mare simbŏliséză pe Dumnedeŭ Tatăl, al treilea pe Christos, degetul al doilea pe Spiritul Sînt, carele împreună pe Tatăl cu Fiul.

Se subînţelege că binecuvîntarea ar trebui să se facă tot-d'a-una cu mîna dréptă, însă noĭ aflăm între monumentele picturalĭ binecuvîntărĭ care se fac cu mîna stîngă. Aşa în un mosaic de caracter bizantin — deşi maĭ corect s'ar putea zice de caracter vechĭ creştin — făcut pe un părete din capela palatină din Palermo, în prima jumĕtate a seculuĭ al XII-lea, întîmpinăm mîna ***stîngă*** a luĭ Dumnedeŭ care bine-cuvîntă. Din ea cad raze luminóse spre Sînta Fecióră. Posiţia eĭ este cu totul deosebită de cele-l'alte două forme espuse maĭ sus. Tóte degetele sunt întinse. Din modul aranjăreĭ întregeĭ composiţiunĭ, este evident că pictoruluĭ maĭ bine i-a convenit posiţia care o dase, căcĭ altcum trebuia să facă numaĭ dosul mîneĭ în o posiţie fórte prescurtată. In miniaturele pergamentelor din Viena, aflăm asemenea mîna stîngă, odată cînd binecuvîntă şi altă-dată cînd opreşte pe Avram de la sacrificiul sĕŭ.

Aceste casurĭ în care binecuvîntarea se descrie cu mîna stîngă, sunt fórte rarĭ, şi noĭ nu le putem considera ca ritualĭ, ci ca greşelĭ din partea pictorilor şi a miniatorilor.

Afară de aceste două posiţiĭ principale, mîna cerésçă maĭ apare şi în alte forme, anume cînd oferă şi cînd opreşte. De comun ofertul să face prin o corónă care este semnul celeĭ maĭ înalte distincţiunĭ cereştĭ, prin un volum deschis saŭ rolat, saŭ în fine prin două table. Cînd oferă, degetele se deping în forma cea maĭ naturală, strîngĕnd coróna între degetul cel mare şi cele patru următóre. Cînd mîna luĭ Dumnedeŭ opreşte pe alesul sĕŭ, de la o faptă, d. e. pe Avram de la omorîrea fiuluĭ sĕŭ atuncĭ ea ţine tóte degetele plecate în jos.

Fórte arare orĭ întîmpinăm cîte două mînĭ de o dată



descrise în un tabloŭ, precum în un fresco din Assisi făcut de *Giotto* și în un tabloŭ de al luĭ *Verrocchio* din galeria școleĭ de Bele-Arte din Florența.

In primul cas ele se lasă din cer ca să ridice cu o cingă pe sîntul Francisc. In tabloul luĭ Verrocchio, ele atîrnă d'asupra luĭ Isus cînd se botéză în Iordan.

Acestea sunt cele maĭ întrebuințate forme din partea pictorilor la descrierea mîneĭ Dumnedeeștĭ. Atît în biserica orientală cît și în cea occidentală, de sigur vom întîmpina picturĭ maĭ mult saŭ maĭ puțin primitive, lucrate superficial, în care mîna cerescă va apare în forme mutilate și nepotrivite. Neștiința și incapacitatea pictorilor în atarĭ casurĭ nu merită nicĭ o atențiune.

b) Ochiul și tronul luĭ Dumnedeŭ

Dumnedeŭ maĭ este simbolisat prin un ochiŭ saŭ tron Ochiul însemnéză că Dumnedeŭ este atot vĕdĕtor, și a tot sciitor. Ochiĭ luĭ Jehova vĕd peste tot pămîntul (II cronica c. XVI v. 9). Ochiul Domnuluĭ este în tot locul (Proverbe XV, 3). Ochiul ca simbolul luĭ Dumnedeŭ se întrebuințéză maĭ cu sémă în picturile religióse de rit oriental. In cele maĭ multe casurĭ el este înconjurat de un nimb auriŭ, saŭ din el ies raze auriĭ, care sunt îndreptate spre personagiul principal din tabloŭ. Cum că el ține locul luĭ Dumnedeŭ Tatăl, ne putem maĭ bine convinge din împrejurarea că el este înconjurat une-orĭ de un nimb triunghiular.

Cu siguranță nu se póte afirma cînd s'a întrebuințat maĭ întîiŭ ochiul ca simbolul luĭ Dumnedeŭ Tatăl, căcĭ lucrul cel maĭ greŭ este a constata data uneĭ picturĭ religióse bizantine.

Stilul lor nu ne póte de loc lămuri, de óre-ce stilul bizantin în pictură este un stil tradițional de prin secolul al VI-lea. Numaĭ technica ne póte da puține îndrumărĭ, întru cît este în tempera saŭ în oleŭ. Dar technica în temperă s'a întrebuințat mult timp după introducerea techniceĭ cu culorĭ în uleŭ. Decĭ divergința dateĭ póte fi de un secol saŭ doue, de și nu maĭ mare. Probabil că ochiul s'a introdus ca simbolul luĭ Dumnedeŭ Tatăl în secolul al IX-lea saŭ VIII-lea și póte încă și maĭ timpuriŭ.

Cu mult maĭ autentice isvóre avem în privința întrebuințăreĭ altuĭ simbol a luĭ Dumnedeŭ Tatăl. Acest simbol este tronul. El este descris de pictoriĭ creștinĭ în mijlocul composițiunilor lor maĭ întîiŭ gol, adică fără ca să șadă cine-va pe el. In casul acesta el însemnéză împărăția, puterea și mărirea luĭ Dumnedeŭ Tatăl.

La evreĭ tronul s'a considerat ca un atribut a luĭ Jehova. Nicĭ un profet nu l'aŭ vĕdut gol, ci tot-d'a-una aŭ vĕdut pe Jehova stînd pe el.

Fiind-că tronul este scaunul pe care șede un domnitor lumesc la diferite acte solemne și ca atare aparține insignelor demnitățiĭ potentaților, de aceea profețiĭ neputînd face maĭ evident mărirea și puterea luĭ Dumnedeŭ, și-l'aŭ închipuit înalt și ridicat. (Isaia VI, 1). Nicĭ unul nu ne spune cum era tronul, adică ce formă avea, de aceea în pictură el apare în diferite forme.

Ce se ține de colórea tronuluĭ Ezechiel I, 26, ne spune că a vĕdut un chip de tron asemenea petreĭ de safir; iar Daniel VII, 9, l'a vĕdut ca para foculuĭ. Decĭ pictoriĭ iar nu aŭ un punct de purcedere statorit. In cele maĭ multe casurĭ eĭ 'l fac de jur împrejur forte luminos, auriŭ ca colórea foculuĭ.

Și precum un domnitor cînd șade pe tron, este înconjurat de tótă suita sa, ast-fel Dumnedeŭ cînd tronéză nu se închipuește singur, ci înconjurat de o mare suită cerescă, după cum se vede în cartea întîĭ a regilor c. XXII v. 19, unde Micaia dice: „Am vĕdut pe Jehova ședênd pe tronul sĕŭ și tótă oștirea ceruluĭ stînd împrejurul luĭ de-adrépta luĭ și de-a stînga luĭ"

Și ca sĕ se marcheze maĭ bine mărirea luĭ Dumnedeŭ profețiĭ și părințiĭ bisericeĭ 'șĭ închipuiaŭ că el tronédă în înălțime, în înaltul cerurilor Isaia XXXIII, 5, dice „Jehova s'a înălțat, tronéză în înălțime". Iar în Psalm C III, maĭ lămurit se dice „Jehova în cerurĭ a aședat tronul sĕŭ.

Cerul se consideră sînt pentru că el este tronul luĭ Dumnedeŭ. Așa vorbește S-tul Mateĭ V, 33 „nu te jura nicĭ de cum, nicĭ pe cer că este tronul luĭ Dumnedeŭ;" Dar maĭ clar se esprimă în cap XXIII v. 22 „și cel ce se jură pe cer se jură pe tronul luĭ Dumnedeŭ și pe cel ce șede pe dînsul."

In aceste imposibilitățĭ a compresiuneĭ uneĭ armoniĭ grandióse, evangelistul cércă a stabili sublimitatea tronuluĭ dumnedeesc. Acest tron însă este și tronul luĭ Christos, după cum ne convingem din apocalipsa S-tuluĭ Ión III, 21, unde se dice „Celuĭ ce învinge 'ĭ voĭ da să șadă cu mine pe tronul meŭ, precum și eŭ am învins și am ședut cu Tatăl meŭ pe tronul luĭ." Ear în cap. XXII v. 1 să dice „și mi-a arĕtat rîŭ limpede al apeĭ vieţeĭ, luminos ca cristalul, eșind din tronul luĭ Dumnedeŭ și al Mieluluĭ." Așa dar noĭ putem constata că în cer nu este de cît numaĭ un tron pe care de odată póte ședea Dumnedeŭ Tatăl cu Dumnedeŭ Fiul.

Dar acest tron cînd nu este ocupat de stăpîniĭ sĕĭ are pe dênsul o perină, iar pe perină atîrnă perpendicular o cruce împodobită cu geme. Pe brațele aceste cruci uneorĭ atîrnă o pînză „sudarium", care este semnul înviereĭ, precum ne putem convinge din un mosaic din baptisterul numit S-ta Maria în Cosmedin din Ravena, zidit pe timpul domnieĭ regeluĭ Teodoric. (Garr tv. 241). Alte orĭ se află pe perina tronuluĭ afară de cruce și un disc saŭ o corónă. Sau în locul acestora șede Mielul luĭ Dumnedeŭ ce este simbolul luĭ Christos (Gar. tv. 236). In fine pe perină une-orĭ se așadă un volum rolat, alte-orĭ o carte. Volumul este simbolul testamentuluĭ vechiŭ, iar cartea a celuĭ noŭ. Acésta se află în un mosaic din capela S. Maria Matrona în S. Prisco din Capua. (Garr. tv. 257).

Tronul luĭ Dumnedeŭ este aședat în înaltul cerurilor, saŭ în cerul cel maĭ d'asupra, căcĭ, în limbagiul comun al S-lor Părințĭ se disting doue cerurĭ, unul al norilor și altul al stelelor. In cerul cel dintîiŭ sbor pasĕrile, în al doilea planetele 'șĭ fac cursul lor. Tronul Dumnedeesc sĕ numește de S-tul Paul al treilea cer, el este d'asupra stereomeĭ saŭ a ceruluĭ stelelor fixe. (Garr. tom. I pag. 263).

(Va urma)

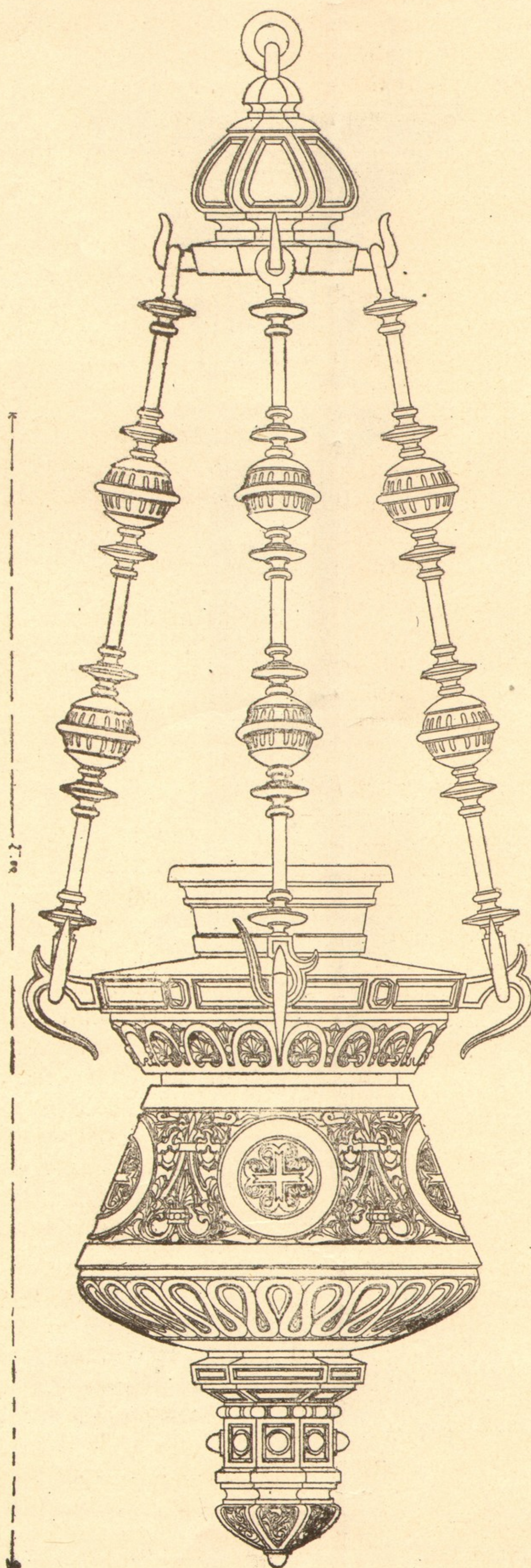
Sever Mureșianu

MOBILIERUL CATEDRALEI DE LA CONSTANȚA

DE

I. MINCU

Architect



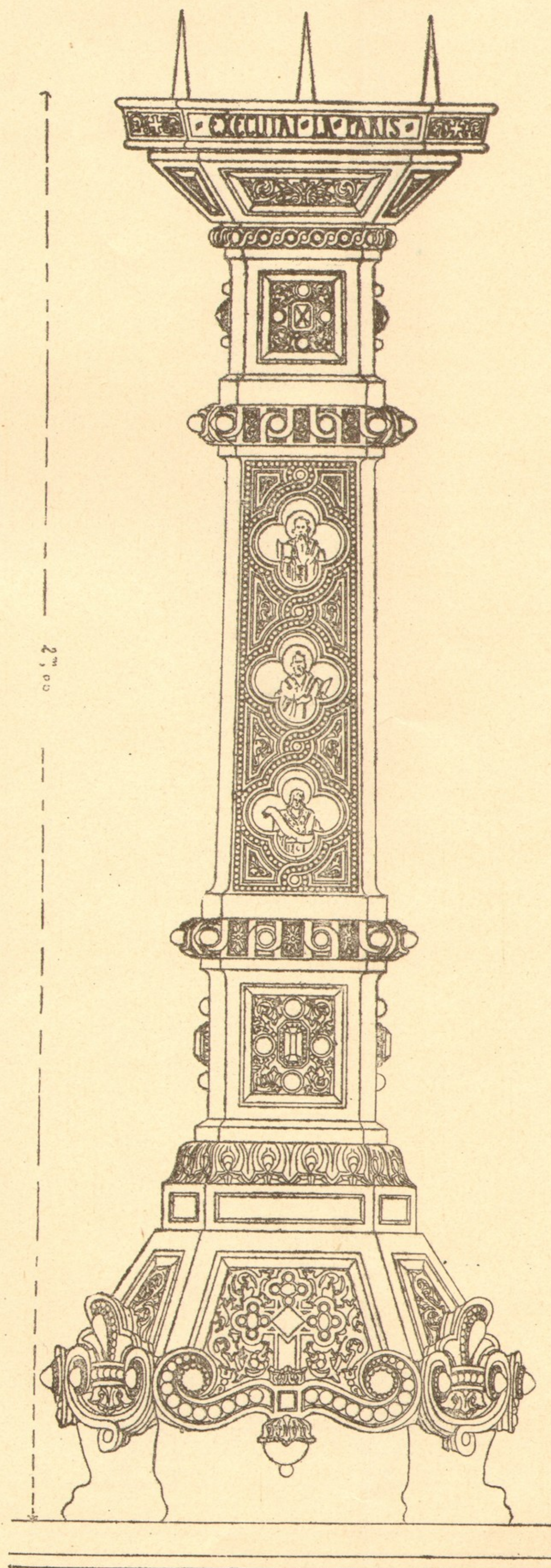
Candelă

MOBILIERUL CATEDRALEI DE LA CONSTANȚA

DE

I. MINCU

Architect



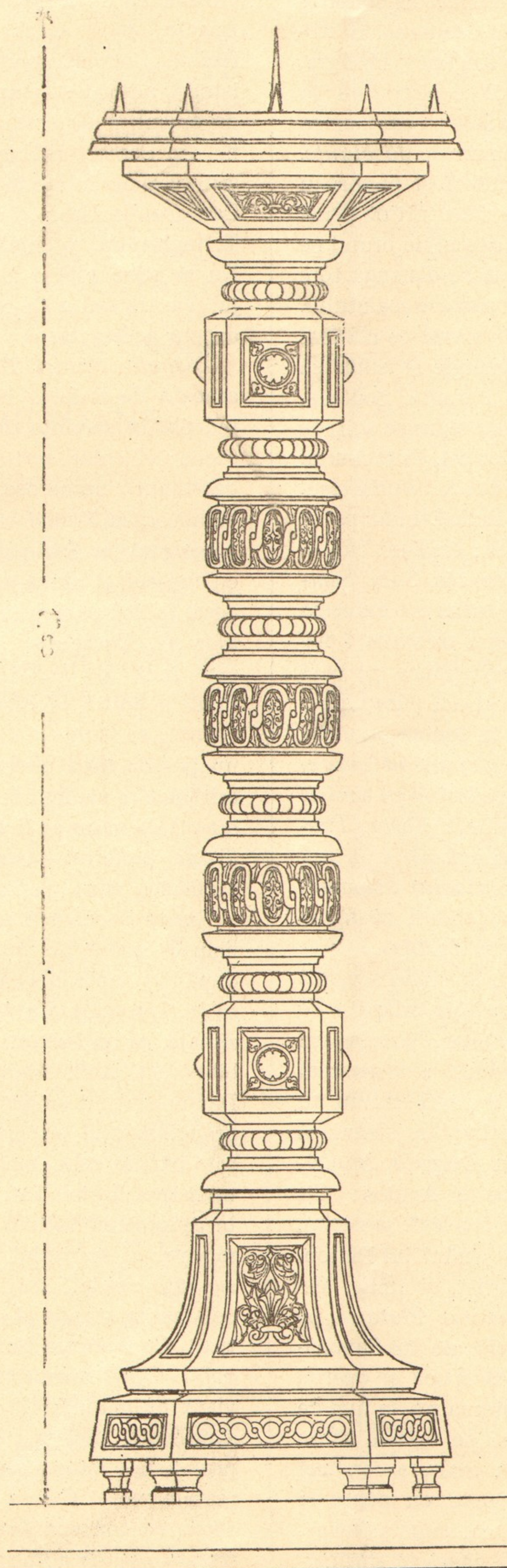
Sfeșnic împărătesc

MOBILIERUL CATEDRALEI DE LA CONSTANȚA

DE

I. MINCU

Architect



Sfeșnic

RAFAEL

După SURMAY

(*Al cincilea articol* [1])

In momentul sosireĭ luĭ Rafael la Roma, Iuliŭ II, tot zorind imensele lucrărĭ ale Sfîntuluĭ-Petre, urmăria decorațiunea Vaticanuluĭ. Inaintea și în timpul regnuluĭ sĕŭ, pictorĭ de mare merit, Pinturicchio, Buonfigli, Andrea del Castagno, Bartolomeo di Tomaso, Bramantino bĕtrânul, Fra Angelico, Perugin, Sodoma, Signorelli, Peruzzi, și mulțĭ alțiĭ concuraseră la acéstă mare lucrare. Iuliŭ II chemă pe Rafael ca să lucreze la pictura camerelor atît de cunoscute sub numele de *Stanțe*. Iuliŭ II supraveghia cu atențiune pe lucrătorĭ și pictorĭ, îĭ conducea cu asprime; chiar de la primele trăsăturĭ de penel ale Urbinatuluĭ, el congediă într'un mod destul de brutal pe bĕtrânul Perugin, pe Sodoma, și porunci să se distrugă tóte picturile deja executate de eĭ în acéstă parte a palatuluĭ. Printr'un simțimênt de generositate și de dreptate ce n'a fost imitat în tot-d'a-una, Rafael protestă cu energie și isbuti să scape cîte-va fragmente din lucrările luĭ Perugin, Sodoma, Peruzzi. Purtarea luĭ fu ast-fel, în acéstă împrejurare atît de jicnitóre pentru amorul propriŭ al confraților seĭ, că nicĭ unul nu făcu să se urce pînă la sine injuria făcută talentuluĭ seŭ.

Stanțele, de acum părăsite geniuluĭ luĭ Rafael, sunt patru camere de mărime și de disposițiunĭ diferite; ele sunt cunoscute sub numele următóre: *Sala luĭ Constantin*, *Sala Semnătureĭ*, aceea a luĭ *Eliodor*, și cea din urmă se numește *Sala Incendiuluĭ Orașuluĭ*. Rafael își începu picturile 'ĭ nemuritóre prin *Sala Semnătureĭ*. Eată decorațiunea pe care și-o închipui pentru acéstă încăpere: pe ceĭ doĭ pĕrețĭ marĭ *Disputa Sfinteĭ-Taine*, *Scóla din Atena*; în luneta uneĭ ferestre, *Parnasul*; de desubt, *Alexandru depunênd manuscrisele luĭ Omer în mormînt*, și *August impedecînd pe amicii luĭ Virgil d'a arde Eneida*; într'o altă lunetă *Forța*, *Prudența*, *Moderațiunea*; în cele patru unghiurĭ ale cameręĭ, *Apolon și Marsias*, *Pĕcatul original*, *Judecata luĭ Solomon*, *Astronomia*. Plafondul este acoperit de medalióne, de figurĭ alegorice, și de *Teologia*, *Filosofia*, *Poesia* și *Justiția*.

Acest decor, în întregul seŭ, e minunat, și cine l'a vĕḑut un ceas nu 'l va uita nicĭ o dată; dar spiritele adăpate de credința vechilor creștinĭ aŭ putut să se întrebe dacă pentru centrul catolicismuluĭ, dacă în acéstă reședință a urmașuluĭ Sfîntuluĭ Petre, elementul păgîn, amintirile păgînismuluĭ nu ocupaŭ cum-va un loc prea mare. Prin ce întîmplare singulară *Parnasul* se găsia înfățișat alăturea cu *Disputa Sfinteĭ-Taine*? și ce veneaŭ să facă aci Marsias și Apolon? Cît despre *Scóla din Atena*, cine-va putea să'ĭ înțelégă presența. Umaniștiĭ, Renașterea întrégă, amețițĭ de geniul luĭ Platon, îl socoteaŭ ca pe un premergĕtor al luĭ Christ, și amiciĭ Mediciilor invocaŭ tot așa de familiar pe *Sanctus Plato* ca pe *Sanctus Augustinus*. De aci pornirile furióse ale luĭ Savonarola. Pentru a înțelege pe artiștiĭ din acéstă epocă și operile lor, trebue negreșit să ne ḑicem că Renașterea nu fu nicĭ de cum o mișcare catolică; ea a brodat adesea pe textele sfinte cu o mînă admirabilă, dar acéstă mînă nu maĭ era condusă de credință. Antichitatea păgînă o atrăgea; cu dênsa și printr'însa, ea reintra în natură. Umanitatea, cugeta Renașterea, își perduse titlurile, ea le căuta și le găsea în sfărîmăturile trecutuluĭ; ea era condusă să nu vadă în creștinism de cît o fasă a spirituluĭ omenesc, și 'l lega de atuncĭ de filosofia Elenilor.

S'a pus întrebarea daca Rafael, tînĕr cum era, cu o instrucțiune reală, dar mijlocie, cu tóte că avem de la el niște sonete, găsise singur compositiunea măreață a căreĭ armonie o arătarăm cu repeziciune. Părerea generală este că el a fost condus, saŭ, daca acéstă expresiune nu vĕ place, consiliat. Dar de cine? Negreșit, nu trebue să rĕspundem de Iuliŭ II. Tablourile *Semnătureĭ*, compositiunea lor savantă, domirirea lor, nu sunt nicĭ de cum în temperamentul acestuĭ postefice violent. El ar fi fost capabil să furniseze subiecte luĭ Michel-Angelo, daca acesta ar fi primit de la cine-va, iar nu luĭ Rafael. Compositiunile ținînd tot-de-odată de alegorie și de istorie, acea deșteptare a păgînismuluĭ, tot acest mare trecut de ómenĭ și de credințe a eșit din capul unuĭ umanist. Să fie óre Bembo, Bibbiena, Castiglione, acel gentilom plin de știință și desĕvîrșit în tóte lucrurile? Să fie Sadolet, Ludovic Canossa din Urbin, Ludovic Conti, secretarul luĭ Iuliŭ II, saŭ T. Inghirami, vechiul secretar al luĭ Laurențiŭ Magnificul? Nu se știe; nicĭ o hîrtie a timpuluĭ, nicĭ o indiscrețiune a luĭ Vasari saŭ a orĭ-căruĭ alt cronicar n'aŭ venit să ne descopere acéstă taină.

Disputa Sfinteĭ Taine este prima parte a decorațiuneĭ atacată de Rafael. Inainte d'a o începe, el stete mult la îndoélă în privința disposițiuneĭ și arangiamentuluĭ acesteĭ scene; el chiar scrise luĭ Ariosto ca să'ĭ céră sfatul; făcu desemnurĭ numeróse, din care unele se vĕd la Oxford, la Windsor, la Francfort (Museul Stœbel), la Viena (Colecțiunea Albertină), la Paris (Colecțiuuea duceluĭ d'Aumale). Numaĭ cu încetul el ajuns-a să-șĭ realiseze cugetarea să execute acest tabloŭ care dintr'o dată îl punea d'asupra tuturor rivalilor seĭ. Deosebesc cu tóte acestea pe Michel-Angelo. Nu este încă tot desăvîrșit în acéstă representațiune a triumfuluĭ definitiv al Bisericeĭ; orĭ cît de îndrăsneț ar fi concepută, se simte în execuțiune óre-care sfiiciune, pictorul nu posedă încă perfect procedeurile fresceĭ: delicatiĭ dificilĭ critică cîte-va figurĭ și peisagiul făcînd fondul. Intr'adevĕr, orĭ cît de mare ar fi frumusețea măreață a *Disputeĭ Sfinteĭ Taine* preferim—daca o preferință este permisă între douĕ asemenea capo d'opere—*Școla din Atena*.

Există asemenea maĭ multe desemnurĭ executate pentru figurile isolate ale acesteĭ fresce; de pildă, găsim un studiŭ după Bramante, ale căruĭ trăsurĭ voia, zugrăvind pe Arhimede, să le reproducă. La Albertina, în Viena, se vede o figură, rezimată pe un baston, care va deveni Anaxagoras; în sfîrșit, biblioteca Ambrosiană posedă cartonul *Școleĭ din Atena*. Dar nicăerĭ nu se găsește ce-va care să arate o esitațiune în arangiamentul întreguluĭ. Bucata a fost rînduită dinainte în tóte părțile sale, între el, fără 'ndoială, și inspiratorul seŭ misterios. E greŭ, într'adevĕr, de a nu admite că tînĕrul artist, în apropierea tuturor acestor cugetătorĭ, a tuturor acestor maeștri aĭ spirituluĭ omenesc, adunațĭ într'un chip atît de savant, așeḑațĭ într'o ordine atît de logică, să nu fi fost condus de știința și de erudițiunea unuĭ umanist. Ce domirire! Ce măreție liniștită în acéstă scenă admirabilă! Ce nobile figurĭ omeneștĭ și dumnezeeștĭ tot-d'o-dată, și de ce viață intimă și radiósă sunt însuflețite! Nicĭ una care să fie sacrificată, nicĭ una care să n'aibă caracterul ce 'ĭ este propriŭ. Este o istorie complectă a filosofieĭ, și pe ce architectură mărétă reese! Cum a putut Rafael, chiar admițênd pe conducĕtor, să concépă așa de repede un asemenea tabloŭ, să pătrundă așa de adînc în antichitate? Mister al geniuluĭ. Nicĭ o dată pictorul nu trebuia să depășéscă acéstă înălțime la care se urcase dintr'a doua bătae din aripĭ.

Parnasul, pe care l'a executat în urmă, este o operă ce respiră fericirea și tinerețea. Omer avînd la spatele luĭ pe Virgil, Dante și alțĭ poețĭ, cîntă una din cărțile poemelor sale

[1] Veḑĭ No. 5—6, pe Maiŭ—Iunie.

luĭ Apolon, care 'l ascultă avênd în giurul seŭ, în atitudinele cele maĭ norocite, Muselee, tovarășele sale. Intr'un colț, patru porsonagiĭ necunoscute vorbesc încet, fără 'ndoială, pe cînd Safo, șeḑênd pe o stîncă, îĭ ascultă. E tradiție că Safo ar fi celebra curtezană Imperia, amanta prea-bogatuluĭ bancher Agostino Chigi. Posedăm cîte-va studiĭ făcute de Rafael pentru acéstă frescă, un studiŭ pentru Caliope și altul pentru Dante, care se vede la colecțiunea Albertină, în Viena

Ca pereche *Parnasuluĭ*, într'o altă lunetă, artistul a înfățișat, șeḑênd pe un fel de trepte, *Moderațiunea*, *Forța*, *Prudența*, figurĭ grațióse înconjurate de geniĭ într'aripațĭ carĭ se sbeguesc și de copiĭ purtînd embleme. Dar pentru ce am urma să enumerăm minunile aceteĭ sale; tóte aŭ semnul maestruluĭ, și superioritatea sa incontestabilă reese strălucit prin comparațiune, cînd privirile se ridică asupra plafonduluĭ. După rugăciunea luĭ Rafael, Iuliŭ II lăsase subiectele mitologice cu carĭ Sodoma decorase centrul. Ce figură searbădă fac ele cu puternicele compozițiunĭ: *Teologia*, *Filosofia*, *Justiția* și *Poesia!*

Iuliŭ I. Roșca.

CREDITUL DE 29 MILIOANE

Printre multele credite supuse aprobăriĭ corpurilor legiuitóre în sesiunea trecută, cel pentru îmbunătățirile necesare gărilor marĭ și atelierelor din Bucureștĭ și Iașĭ, este cel maĭ important. Acordarea luĭ se impunea de nevoea absolută în care se află administrația căilor ferate de a 'șĭ mări localurile și piețele de exploatare, atelierele etc., devenite insuficiente, de cînd traficul s'a mărit așa de mult.

Din expunerea de motive, ce dăm maĭ jos, și repartiția creditului, se póte aprecia cu înlesnire folosul cel mare ce va trage publicul și administrația cînd tóte acele lucrărĭ vor fi executate.

Domnilor Deputațĭ,

Necesitatea de a mări actuala gară de Nord a început a se simți în anul 1883 cînd, din causa creșterei transporturilor pe căile nóstre ferate, s'a constatat că acéstă gară nu maĭ e în stare să corespundă nevoilor ḑilnice ale comerciuluĭ și ale traficuluĭ de călĕtorĭ. Deja atuncĭ s'a injghebat un proiect pentru înființarea uneĭ gărĭ de călĕtorĭ într'un punct cît se póte de central al orașuluĭ, rĕmînd ca gara de Nord să fie transformată în gară de mărfurĭ. Lipsa de banĭ, saŭ maĭ exact vorbind, dorința de a întrebuința creditele disponibile în alte lucrărĭ, a făcut ca acest proiect să fie înlăturat.

In aniĭ de pe urmă, față cu desvoltarea din ḑi în ḑi crescîndă a căilor nóstre ferate, datorită atît înmulțireĭ relațiunilor comerciale, cît și creăreĭ de numeróse liniĭ nouĭ, gara de Nord, care deja în 1883 era insuficientă, a devenit absolut neîndestulătóre; ea este astăḑĭ o causă netăgăduită de străgănirĭ pentru public, iar pentru administrațiune motivul unor însemnate pagube și a uneĭ grijĭ de tóte ḑilele.

Putem afirma că, din causa stăreĭ actuale a acesteĭ gărĭ, atît comerciul cît și Statul perd sume însemnate; și că, în condițiunile în carĭ administrațiunea este nevoită a face serviciul, se datorește numaĭ uneĭ supraveghierĭ neadormite și unuĭ adevĕrat noroc că n'am avut a înregistra pînă acum cele maĭ marĭ nenorocirĭ.

Pentru a întemeia prin probe afirmațiunile de maĭ sus, vom arăta că, în numeróse periόde ale anuluĭ, urmézá a se încărca și descărca peste 300 vagóne de mărfurĭ pe ḑi în gara de Nord; orĭ, din causa insuficiențeĭ căilor de garaj și a lipseĭ de cheurĭ și magasiĭ îndestulătóre, nu se pot descărca și încărca de cît maximum 180 vagóne; sunt chiar epocĭ unde nu numaĭ că tóte vagónele destinate Bucureștilor nu pot fi descărcate treptat cu sosirea lor, dar gara este atît de encombrată în cît se refusă primirea lor, oprindu-se, pînă li se face loc, în stațiunile învecinate. In atarĭ condițiunĭ, se înțelege lesne că termenele de predare nu maĭ pot fi respectate, iar comercianțiĭ sunt nevoițĭ a aștepta cu ḑilele marfa ce le este expediată chiar din lăuntrul țăreĭ; ca consecință naturală a acesteĭ stărĭ de lucrurĭ, se imobilisézá o parte importantă a parculuĭ nostru de vagóne care, precum cunóșteți, este deja neîndestulător; apoĭ, cum în suma de vagóne încărcate cu mărfurĭ și destinate stațieĭ Bucureștĭ sunt și vagóne strĕine, și fiind că aceste vagóne trebuesc înapoiate administrațiunilor proprietare la termene fixe; cum, din motivele arătate, înapoerea nu se póte face, căile nóstre ferate sunt necontenit supuse la amenḑĭ pentru restituirĭ de vagóne întîrziate; aceste amenḑĭ, pentru singurul an 1891, s'aŭ urcat la cifra de 272.022 leĭ, adică venitul unuĭ capital de aprópe 6.000.000 leĭ.

Trecênd acum la acéstă demonstrațiune a lipseĭ de economie în exploatare la proba că siguranța trenurilor este zilnic amenințată, vom semnala că, pe cînd regulamentele de exploatare obligă fără distincțiune tóte căile ferate ale Europeĭ a face să încetéze cel tîrziŭ cu zece minute înaintea ajungereĭ unuĭ tren în stație manevrele și mișcările în direcțiunea sosireĭ sale, în gara de Nord, pentru a se putea efectua serviciul zilnic, manevrele se fac in contra trenurilor, în cît aceste sunt expuse necontenit a fi strivite, și e de ajuns ca un acar să aibă un moment de inatențiune pentru ca o catastrofă să se producă.

Iată dar, în puține cuvinte, marile neajunsurĭ ce decurg din starea actuală; pentru a le preîntêmpina, Corpurile legiuitóre aŭ pus, în anul 1889, la disposițiunea ministeruluĭ de lucrărĭ publice un credit de 60.000 leĭ ca fond de studiĭ pentru refecțiunea găreĭ de Nord.

Soluțiunea pe care direcțiunea căilor ferate a studiat'o d'întîiŭ a fost mărirea găreĭ pe locul ce ea ocupă astăḑĭ; însă, pe lîngă faptul că executarea unuĭ asemenea proiect ar fi adus o adîncă perturbațiune în exploatare cît timp ar fi durat construcțiunea, resultă apoĭ, din examinarea planurilor și devisurilor carĭ ni s'aŭ înfățișat că, acéstă soluțiune nu presintă o suficientă elasticitate pentru un spor în instalațiunile ce pe viitor ar putea fi necesare, iar costul eĭ este identic ca acel al proectuluĭ adoptat de ministrul lucrărilor publice, și care e basat pe principiul, deja stabilit în 1883, al separațiuneĭ găreĭ de călători de gara de mărfurĭ. Acéstă soluțiune este cât de nemerită; gara de călĕtorĭ este așezată la capul Bulevarduluĭ în triunghiul format de calea Plevneĭ și cheul Dîmbovițeĭ; ea este pusă în legătură cu stațiile Chitila, Mogoșóia și Filaret, stabilindu-se tot odată și înădirile necesare pentru o eventuală linie de centură a capitaleĭ. Gara de mărfurĭ va ocupa actuala gară de Nord, unde se vor construi și atelierele din Bucureștĭ.

Pentru a vĕ pune în posițiune de a judeca natura lucrărilor coprinse în suma de 29.000.000 ce vi se cere, și pentru a face să dispară ideia care 'șĭ-a făcut drum în óre-carĭ cercurĭ rĕŭ informate, că acéstă sumă ar urma să se întrebuințeze cel puțin în parte pentru lucrărĭ de lux, recapitulăm aci lipsurile și nevoile ce s'aŭ constatat în gara de Nord și apoĭ vĕ vom da detaliul sumelor ce se vor cheltui cu construirea noueĭ gărĭ, așa numită *gara Centrală*.

Inconvenientele principale ce presintă actuala *gara de călĕtorĭ* se pot resuma în următórele puncte:

1) Lipsa de loc în salele de așteptare și pe peron;

2) Lipsa de loc pentru predarea și pentru primirea bagagelor;

3) Insuficiența lungimeĭ haleĭ ce acoperă căile de dinaintea peronuluĭ și obligațiune pentru o parte din public de a se urca și scoborĭ din tren în plóie și zăpadă;

4) Lipsa de căĭ de garaj pentru depositarea trenurilor și obligațiunea periculósă de a manevra în timpul intrăreĭ trenurilor în stație.

Pentru *gara de mărfurĭ* neajunsurile sunt:

1) Lipsa de căĭ de garaj ce necesită întârḑierĭ de ḑile și sĕptămînĭ în predarea mărfurilor și obligațiune de a înșira vagónele de marfă pe calea curentă dintre Bucureștĭ și Chitila, făcînd ast-fel imposibilă circulațiunea pe acéstă linie, de altminterea indispensabilă fată cu numĕrul de peste 50 trenurĭ ce sosesc ḑilnic;

2) Lipsa de cheurĭ și rampe pentru vinurĭ, animale și materiĭ explosibile și imposibilitatea în starea actuală de a instala aceste cheurĭ;

3) Magaziĭ rĕŭ dispuse și insuficiente, imposibilitatea de a le mări pe loc saŭ de a le așeḑa aiurea din causa lipseĭ de spațiŭ;

4) Lipsa de curțĭ în de-ajuns spațióse pentru încărcarea în camióne a mărfurilor;

5) Lipsa de loc pentru instalarea aparatelor ce ar permite o manipulare maĭ grabnică a mărfurilor, precum: macarale fixe și mobile, podurĭ de cîntărit tipare de încărcare, etc. etc.

6) Imposibilitatea de a spori actuala gară de mărfurĭ fără a dărîma tóte construcțiunile ce sunt așeḑate în ea.

Să trecem acum la justificarea întrebuințăreĭ sumeĭ de 29.000.000 leĭ.

GARA DE CĂLĔTORI

I. Terasamente, căĭ și accesorii

	Leĭ
1) Terasamente 661.400 metri cubĭ în valóre de	997.100
2) Diferite căĭ în lungime de 18.600 metri liniarĭ în valóre de	878.000
3) Schimbătorĭ de cale, încrucișărĭ și transmisiunĭ pentru manevrarea acelor	205.500
Total . . .	2.080.600

II. Clădirĭ

1) Clădire de călĕtorĭ 5.000 metri pătrațĭ	2.250.000
2) Peróne și curțĭ pavate de o suprafață totală de 41.000 metri pătrațĭ	1.088.500
3) Hala pentru acoperirea căilor d'înaintea peronuluĭ de 16.000 metri pătrațĭ	1.680.000
4) Magaziĭ și cheŭ de mare iuțélă 1.000 m. p.	107.000
5) Remise pentru 30 locomotive și . . vagóne	457.500
6) Ziduri de sprijinire, parapete și grilagiul găreĭ	864 000
7) Un pod pentru circulațiune între strada Francmasonă și șoséua Cotrocenĭ de 14 metri deschidere și 35 metri lățime	292.250
Total . . .	6.739 250

GARA DE MĂRFURI

I. Terasamente, căĭ și accesorii

1) Terasamente 68.200 metri cubĭ în valóre de	102.300
2) Diferite căĭ ferate în lungime de 38.000 metri liniarĭ	1.645.000
3) Schimbătorĭ de cale, încrucișărĭ, transmisiunĭ pentru manevra acelor, plăcĭ învêrtitóre	489.800
Total . . .	2.237.100

II. Clădirĭ

1) Magaziĭ de mărfurĭ și cheurĭ 10.800 m. p.	520.000
2) Clădirea găreĭ de mărfurĭ, magaziĭ și locuințe pentru depositul de locomotive, pentru serviciul de întreținere, pentru serviciul găreĭ și personalul de mișcare, tóte cu 2 caturĭ, 6.000 m. pătrațĭ	1.128.000
3) Remisa pentru 30 locomotive și gropĭ de curățit	394.800
4) Aparate de ridicat și cîntărit, macarale și podurĭ bascule	26.000
5) Cheŭ de cărbunĭ și șopróne pentru lignit 4.600 m. pătrațĭ	172.000
6) Alimentare cu apă, castel de apă, coprins tótă conducta de distribuțiune; uzina de gaz și aparatele de iluminat, coprins conducta de distribuțiune; instalațiunea și semnale electrice	1.120.000
7) Local pentru vamă și serviciul de accise	250.000
8) Postul de poliție și pompierĭ	60.000
9) Ingrădirea stațieĭ (3.800 metri liniarĭ) și pavarea curților (30.000 metri pătrațĭ)	779.000
Total . . .	4.449.800

CĂI DE RACORDARE A GĂREI DE CĂLĔTORI ȘI A GĂREI DE MĂRFURI CU STAȚIILE CHITILA, MOGOȘOAIA ȘI FILARET

I. Racordarea găreĭ de călătorĭ cu stația Chitila

1) Cale ferată, coprins terasament, balast. și traverse, 18.000 m. liniarĭ	670.000
2) Telegraf, îngrădirĭ, exproprierĭ și diverse	108.000
3) Pod pentru circulația trăsurilor pe șoséua Golescu de 14 m. deschidere și 15 m. lungime	125.250
Total . . .	903 250

II. Racordarea găreĭ de călătorĭ cu stația Mogoșóia

1) Cale ferată, coprins terasament, balast și traverse, 11.000 m. liniarĭ	546.000
2) Telegraf, îngrădirĭ, exproprierĭ și diverse.	121.000
3) Pod pentru circulația trăsurilor pe șoséua Golescu de 14 m. deschidere și 15 m. lungime	125.250
4) Pod trecînd peste linia de racordare a găreĭ de mărfurĭ cu stația Chitila	96.000
Total . . .	888.250

III. Racordarea găreĭ de călĕtorĭ cu stația Filaret

1) Cale ferată, coprins terasament, balastagiŭ și traverse, 1.200 m. liniarĭ	95.300
2) Telegraf, îngrădirĭ, exproprierĭ și diverse	26.400
3) Pod oblic peste Dîmbovița și cheiurile Dîmboviței	281.000
Total . . .	402.700

IV. Racordarea găreĭ de mărfurĭ cu stația gara Filaret

1) Cale ferată. coprins terasament, balast și traverse în lungime de 3.000 metri liniarĭ	293.500
2) Telegraf, îngrădirĭ, exproprierĭ și diverse	66.000
3) Pod peste Dîmbovița și peste căile racordînd gara de călĕtorĭ cu stațiile Chitila și Mogoșóia	263.000
4) Pod pentru circulația trăsurilor pe șoséua Basarab	41.750
Total . . .	664.250

Resumînd cifrele de maĭ sus, se vede că construcțiunea celor două gărĭ de călĕtorĭ și mărfurĭ vor costa suma de 18.365.200, la care adăogînd 1.534.800, prevĕzuțĭ pentru exproprierea găreĭ de călĕtorĭ și pentru sporirea găreĭ de Nord, avem un total de 19.900.000 leĭ.

Pe lîngă gările de călĕtorĭ și de mărfurĭ, din creditul de 29.000.000 urméză a se maĭ clădi ospelul administrațieĭ centrale a căilor ferate și ateliere din Bucureștĭ și Iașĭ. Necesitatea ospelului administrațiuneĭ are abia nevoe de a fi demonstrată; clădirea găreĭ de Nord, în care acéstă administrațiune 'șĭ are astă-ḑĭ parte din birourile sale, a fost construită acum 20 de anĭ, și era plănuită pentru un personal de maximum 250 impiegațĭ; astă ḑĭ personalul administrațiuneĭ centrale s'a întreit, precum s'a întreit și rețéua căilor ferate; ast-fel fiind, a fost nevoe de a se închiria localurĭ pentru diferite birourĭ carĭ, treptat, aŭ părăsit gara de Nord. Astă-ḑĭ chiriile plătite pentru aceste localurĭ este de 80,000. leĭ, iar serviciul suferă întîrzierĭ și neajunsurĭ numaĭ din causa acesteĭ înșirărĭ de biurourĭ, începînd de la capul caleĭ Grivița pînă la hotel Mano. Valórea ospelului administrațiuneĭ este de 2.500.000; în acest ospel, a căruĭ suprafață clădită este de 8.500 metri, vor fi instalate tóte biurourile administrațiuneĭ centrale a căilor ferate și voluminósa eĭ archivă.

Intru cît privește atelierele din Bucureștĭ și Iașĭ, știe orĭ-cine că actualele ateliere a căilor ferate făcute acum 20 de anĭ maĭ mult în lemn, sunt în starea cea maĭ miserabilă; de altmintrelea, de la înființarea liniilor Strusberg și Oppenheim ateliere nouĭ nu s'aŭ făcut, și e lesne de priceput că chiar cînd aceste ateliere ar fi în cea maĭ perfectă stare de întreținere, încă ele n'ar fi îndestulătóre pentru numĕrul locomotivelor și a vagónelor ce avem. In adevĕr, cu tóte că parcul nostru este de 318 locomotive și 7.630 vagóne, iar în urma ultimelor comande el va fi de 363 locomotive și 8.850 vagóne, în ateliere nu pot încăpea de cît 39 locomotive și 150 vagóne. De aceea se explică că 20—25 locomotive și sute de vagóne aștéptă în permanență ca să le vină rîndul de a intra în ateliere pentru reparațiune, și acésta în dauna traficuluĭ nostru și a venituluĭ căilor nóstre ferate. Cererea dar a uneĭ sume de 3.100.000 pentru atelierele din Bucureștĭ și a 3.500.000 leĭ pentru cele din Iașĭ este pe deplin întemeiată.

Precum vedețĭ, comitetul delegaților a examinat în deamĕnunt acest proect de lege și a intrat în tóte detaliile planurilor și devisurile ce sunt justificarea importanteĭ sume ce vi se cere; în unanimitate el vĕ rógă a 'l vota, pentru ca lucrarea găreĭ centrale, atît de necesară pentru înlesnirea comerciuluĭ și sporirea chiar a traficuluĭ C. F. R., să se pótă începe cît maĭ curênd

Tot odată vĕ aducem la cunoștință că, pentru a ajunge la o redacțiune maĭ clară a textuluĭ legeĭ, comitetul delegaților

a modificat, precum se arată maĭ jos, acest text, de óre-ce i s'a părut că cuvîntul transformare, aplicat la gara de călătorĭ, care este o gară noŭ înfiinţată, nu este exat, şi s'ar putea întîmpla ca cu textul legeĭ, cum a fost presintat de guvern, exproprierile necesare aceşteĭ gărĭ să nu se pótă efectua.

PROECT DE LEGE

Textul proectuluĭ de lege aprobat

Art. 1. — Se declară de utilitate publică transformarea găreĭ de Nord din Bucureştĭ, construirea uneĭ gărĭ de călĕtorĭ şi atelierelor din Iaşĭ.

Art. 2. — Guvernul este autorisat a executa aceste lucrărĭ după proectele elaborate de ministerul lucrărilor publice.

Art. 3. — Lucrările se vor executa prin licitaţiune publică, conform legeĭ de comptabilitate a statuluĭ. Termenele de licitaţiune se vor putea prescurta, fără însă a se reduce la maĭ puţin de jumĕtate.

Art. 4. — Materialele trebuincióse care se găsesc în ţară se vor procura conform art. 3; iar materialele şi lucrările cari nu se pot găsi saŭ executa în ţară, se vor procura saŭ contracta după ofertele cerute de la fabricĭ din streinătate. Cumpărarea se va face fără intermediator.

Art. 5 — Se deschide pe séma ministeruluĭ lucrărilor publice un credit extraordinar de 29.000.000 leĭ pentru construirea acestor lucrărĭ, repartisat în 6 anĭ.

Art. 6. — Din acest credit ministerul este autorisat a cheltui pentru:

Transformarea găreĭ de Nord, construirea găreĭ de călĕtorĭ, racordarea eĭ cu staţiunile Chitila, Mogoşóia şi Cotrocenĭ, clădirea de administraţiune a căilor ferate romîne şi exproprierile necesare pentru aceste lucrărĭ şi pentru atelierele din Bucureştĭ . . . 22.400.000

Atelierele din Bucureştĭ . . . 3.100.000

Atelierele din Iaşĭ . . . 3.500.000

Total leĭ . . 29.000.000

Art. 7. — Pentru acoperirea sumeĭ efective de 29.000.000 leĭ, guvernul este autorisat a face o emisiune de rentă amortibilă, saŭ a face un împrumut sub orĭ-ce formă maĭ avantagiósă va găsi de cuviinţă.

Art. 8.—Compturile şi actele justificative pentru cheltuelile acestor lucrărĭ, se vor înainta Curţeĭ de compturĭ, care le va verifica separat de cele-l'alte cheltuelĭ anuale şi cu precădere.

CONCURS INTERNAŢIONAL

PENTRU

PROECTAREA UNEI GĂRI CENTRALE LA BUCUREŞTI

CONDITIUNILE CONCURSULUI

Direcţiunea generală a căilor ferate romîne publică un concurs internaţional pentru întocmirea proectelor uneĭ gărĭ de călătorĭ şi a unuĭ local pentru administraţie, care urméză a se construi la Bucureştĭ.

Proectele vor fi primite pînă la 1 Maiŭ (st. n.) 1893 la 4 ore după amiadĭ; ele vor fi adresate „Direcţiuneĭ generale a căilor ferate romîne, secţia P, gara de Nord, Bucureştĭ".

Proectele vor coprinde: un plan de situaţie pe scara de 0,m001 pe metru; un plan pentru fie care etagiŭ pe scara de 0,m005 pe metru; o elevaţie pentru fie-care faţadă şi un numĕr de secţiĭ necesare pe scara de 0.01' pe metru.

Tóte desenele vor fi cotate cu îngrijire.

Proectele vor fi tratate în schiţă; se va esclude orĭ-ce lux inutil.

Faţadele vor fi în cărămidă aparentă şi piatră cioplită.

Intrebuinţarea pietreĭ cioplite va fi redusă la soclurĭ, cornice, colţurĭ, rame de uşĭ şi ferestre şi colóne dacă sunt.

Desenele nu vor fi semnate; ele vor purta numaĭ o devisă.

Numele autorilor proectuluĭ vor fi trimese la direcţie în acelaşĭ timp cu proectele, într'un plic închis şi sigilat, care va purta devisa aleasă.

Proectele priimite vor fi judecate de un juriŭ compus din o delegaţiune a consiliuluĭ de administraţie şi din şefi de serviciŭ al căilor ferate romîne sub preşedinţa ministruluĭ lucrărilor publice.

Plicurile conţinînd numele autorilor proectelor, vor fi deschise după judecare.

Direcţiunea acordă treĭ premiurĭ pentru proectele cele maĭ bine studiate; aceste premiurĭ vor fi distribuite conform decisiuneĭ juriuluĭ.

Premiul I va fi de 10,000 (dece miĭ) leĭ; II de 30,000 (treĭ zecĭ de miĭ) leĭ şi al III de 15,000 (cincĭ-spre-zece miĭ) leĭ; premiul I va fi însărcinat cu întocmirea proectuluĭ definitiv de execuţie şi de detaliŭ precum cu măsurătorile, pentru suma fixă de 100,000 (una sută miĭ) leĭ.

In contractul ce se va încheia pentru întocmirea proectuluĭ definitiv, direcţiunea 'şĭ reservă de acuma dreptul absolut de a prescri tóte modificările generale şi de detaliŭ, ce va crede necesare.

Proectele premiate vor remîne proprietatea direcţiuneĭ generale.

Concurenţiĭ 'şĭ pot procura planul terenuluĭ şi programul, făcînd o cerere serviciuluĭ lucrărilor noĭ, Hotel Manu, Bucureştĭ; saŭ la legaţiunile romîne de la Berlin, Bruxel, Londra, Paris, Roma, St.-Petresburg şi Viena, precum şi la consulatele romîne din Anvers, Berna, Budapesta, Florenţa, Francfort pe Main, Genova, Hamburg, Lipsca, Neapole, Stutgard, Turin, Veneţia şi Zurich.

PROGRAMUL [1]

INTRODUCERE

Concursul are de obiect, întocmirea proectelor uneĭ gărĭ pentru călătorĭ şi a unuĭ local pentru administraţie.

Comunicaţia între oraş şi gară se va face maĭ cu sémă prin Bulevardul Elisabeta cu care se va lega calea de intrare a găriĭ; acéstă faţadă de frunte va fi faţada principală a edificiuluĭ.

Concurenţiĭ vor avea să studieze, o dată cu proectele edificielor, dispoziţia curţilor şi pieţelor care vor înconjura edificiele, şi pe aceia a căiĭ de intrare şi ale stradelor de acces, ast-fel în cît să se obţie degajmentul cel maĭ favorabil esteticeĭ. Aceste disposiţiunĭ, precum şi zona de expropriat vor fi indicate pe planul general.

Situaţia gări de călătorĭ şi direcţia liniilor de intrare, indicate pe planul alăturat, vor fi observate în mod riguros.

Clădirea administraţiĭ póte fi incorporată gări de călătorĭ; de asemenea, dacă concurenţiĭ vor găsi că e preferabil, vor putea prevede pentru administraţie o clădire separată, situată în apropiere de gara de călătorĭ.

GARA DE CALATORI

Gara de călătorĭ se va compune dintr'un corp central, destinat plecăriĭ călătorilor şi din două aripe, care vor fi amenageate pentru sosirea călătorilor, pentru diferite serviciĭ ale esploatăriĭ, pentru poşte şi pentru salónele regale.

Depărtarea între cele două aripe ale clădiriĭ, va fi de 108 m.

Spaţiul liber va fi acoperit cu o şarpantă metalică compusă din treĭ lacre în semi-cerc. In interiorul haliĭ, se va construi un peron de 15 m. de lărgime în faţa corpuluĭ central şi peronurĭ de cît 6.80 m. lărgime în faţa celor două aripe.

Se va amenagea sub aceste peronurĭ, galeriĭ de serviciŭ, pentru luminatul cărora se va prevede în trotuarele peronurilor, spaţiurĭ acoperite cu plăcĭ de sticlă transparentă.

Nivelul peronurilor va fi la 8 m50 d'asupra terenuluĭ natural, care va fi considerat ca orizontal.

[1] In acest program sunt introduse modificările propuse în urma publicăriĭ concursuluĭ.

Diferitele grupe din care se va compune clădirea călătorilor sunt arătate aci maĭ jos. Se va îngriji ca să se prevadă pentru tóte birourile un numĕr suficient de latrine.

I. PARTERUL

a) Corpul central

Serviciul călătorilor și bagagele la plecare

b) Aripa stîngă

1. Eșirea călătorilor și bagagelor sosite pe jumătatea stîngă a linielor.
2. Posturile de pompierĭ și de agențĭ de poliție.
3. Atelierele telegrafice.
4. Dependințele servicielor găriĭ.
5. Sala de așteptare pentru salónele regale.

c) Aripa dréptă

1. Eșirea călătorilor și bagagelor sosite pe jumĕtatea dréptă de liniĭ.
2. Dependințe ale serviciuluĭ de exploatare.
3. Serviciul poștal.

II. ETAGIUL INTÎIU

a) Corpul central

1. Serviciul călătorilor la plecare.
2. Comisariatul de poliție și serviciul de deținuțĭ.

b) Aripa stîngă

1. Eșirea călătorilor sosițĭ.
2. Serviciĭ de ale găriĭ.
3. Salónele regale.

c) Aripa dréptă

1. Eșirea călătorilor sosițĭ.
2. Serviciele exploatăriĭ.
3. Serviciul poștal.

III. AL DOILEA ETAGIU SAU PAVILIÓNE ANEXE

Locuințe

Diferitele piese din care va trebui să se compue fie-care din grupele enumerate maĭ sus și suprafața lor aproximativă vor fi următórele :

I. PARTER

a) Corpul central

Serviciul călătorilor și bagagelor la plecare

1. Douĕ-spre-zece ghișeurĭ pentru distribuția biletelor, adică: treĭ pentru clasa întîĭ, treĭ pentru clasa a doua și șase pentru clasa treia.
2. Inregistrarea și întărirea bagagelor cu patru ghișeurĭ cel puțin.
3. Diferite chioșcurĭ pentru trimeterea telegramelor și scrisorilor, pentru vindere de ḑiare și tutun.
4. Ascensóre pentru călătorĭ infirmĭ saŭ bolnavĭ.
5. Birou de informațiĭ de 30 m. p. cu o sală de 40 m. p. pentru confecționarea biletelor comandate și un ghișeŭ pentru distribuirea lor.
6. Comisarul de poliție.
7. Post de hamalĭ de 100 m. p.
8. Deposit de bagage, de 100 m. p. cel puțin.
9. Cabinet de toaletă.
10. Latrine.
11. Odae de portar.

Pentru distribuirea biletelor și înregistrarea bagagelor, se va putea utilisa galeria de sub peronul corpuluĭ central, care va avea 108 m. lungime. Bagagele vor fi urcate la etagiul întîiŭ cu ajutorul ascensórelor așeḑate în galeria corpuluĭ central în capul fie-căruĭ peron de bagage.

Piesele No. 8, 9, 10 și 11 vor trebui să formeze un singur grup.

Accesul pieselor 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 și 11 trebue să fie lesnicios și pe cît posibil direct.

Comunicația călătorilor cu primul etagiŭ se va face pe una saŭ maĭ multe scărĭ largĭ și comode.

b) Aripa stîngă

Eșirea călătorilor și bagagelor sosite pe jumĕtatea stîngă a linielor

1. Sala pentru distribuția bagagelor locale, 200 m. p.
2. Sala pentru bagagele supuse la vămuire, 100 m. p.
3. Biroŭ pentru amploiatul însărcinat cu primirea recipiselor de bagage, 25 m. p.
4. Biroul vămi, 30 m. p.
5. Biroul accciselor, 30 m. p.
6. Sala de așteptare pentru persónele care aștéptă călătoriĭ și pentru călătoriĭ care 'șĭ aștéptă bagagele, 150 m. p.
7. Sala pentru consemnarea bagagelor sosite, 150 m. p.
8. Conservarea obiectelor găsite și depositul bagagelor nereclamate, 60 m. p.
9. Cabinet de toaletă cu amenagemente pentru bărbier și băĭ pentru bărbațĭ și femeĭ.
10. Latrine.
11. Odae de portar.

Post de pompierĭ și agențĭ de poliție

12. Post de pompierĭ, 60 m. p.
13. Post de agențĭ de poliție, 40 m. p.

Atelier telegrafic

14. Biroul șefuluĭ atelieruluĭ, 20 m. p.
15. Atelierul telegrafic, 160 m. p.
16. Magasie pentru materialul mărunt de fabricație, 80 m. p.
17. Magasie pentru material telegrafic mare, 200 m. p.
18. Magasie pentru aparatele fabricate, 200 m. p.

Dependințele servicielor găriĭ

19. Lampagerie, 60 m. p.
20. Magazie de scule, 200 m. p.

Bagagele vor fi scoborîte cu ascensóre speciale așeḑate în capul peronurilor de bagage, în galeria corpuluĭ central.

Aceste bagage vor putea fi remisate și în galeria aripi stîngĭ.

Călătoriĭ se vor scoborî pe o scară largă și comodă așeḑată cît se póte maĭ aprópe de extremitatea peronuluĭ corpuluĭ central.

Sala No. 2 va fi în comunicație directă cu birourile No. 4 și No. 5. Camerile No 7, 8, 9, 10 și 11 vor face un grup; camera No. 8 va fi așeḑată alăturĭ de încăperile portaruluĭ. Magazin de bagage și cabinetele de toaletă de la sosire vor fi pe cît se póte maĭ în comunicație directă cu camerile analóge prevĕḑute pentru plecare; — numaĭ, în acest cas, aceste sălĭ vor avea intrărĭ separate, una care va da în corpul clădiriĭ destinate *sosiriĭ* și alta în corpul destinat *plecăriĭ*.

Camerile No. 12 și 13 vor avea o comunicare directă și specială cu primul etagiŭ, care va eși la etagiŭ cît se póte maĭ aprópe de biroul revisoruluĭ telegrafic.

No. 19 și 20 vor avea comunicare directă cu etagiul în apropiere de magazia pernelor.

c) Aripa dréptă

Eșirea călătorilor și bagagelor sosite pe jumĕtatea dréptă a linielor

Aceleașĭ încăperĭ cu aceleașĭ observațiĭ ca pentru aripa stîngă.

Dependințele servicielor exploatăriĭ

1. Patru grupe compuse fie-care de o magazie de 200 m. p. și alta de 20 m. p.

Serviciul postal

2. Sală de pașĭ perduțĭ pentru public, 150 m. p.
3. Biroŭ pentru primirea corespondențiĭ, 40 m. p.
4. Biroŭ pentru distribuția corespondențiĭ, 40 m. p.
5. Sală pentru clasarea corespondențiĭ, 150 m. p.
6. Camera factorilor, 50 m. p.

7. Lampageria, 24 m. p.
8. Magazie, 30 m. p.

Fie care din grupele de la No. 1, vor avea o comunicație specială cu serviciul de exploatare de care depinde.

Serviciul pentru publicul venind din oraș se va face print'un antreŭ dînd direct în stradă.

Funcționarii de la parter vor comunica cu ceĭ de la etagiŭ printr'o scară specială în serviciul poșteĭ.

Transportul corespondenții poștale, de la parter la etagiŭ se va face prin ascensóre; transportul corespondenții trenuluĭ la localul poșteĭ se va face printr'un tunel construit sub liniĭ și perpendicular lor, cu ascensoriĭ specialĭ așezațĭ pe fie care peron de bagage.

Se va face comunicație directă între birourile No. 3 și 4 și sala pașilor perduțĭ.

Sala No. 5 va fi în comunicare directă cu strada, cu birourile No. 3 și 4 și cu tunelul citat maĭ sus.

II. PRIMUL ETAGIU

a) Corpul central

Serviciul călătorilor care pleacă

1. Sală de așteptare de clasa întîiŭ.
2. Sală de așteptare de clasa a doua.
3. Sală de așteptare de clasa a treia.
4. Restaurant pentru clasa întîiŭ și a doua.
5. Restaurant pentru clasa a treia.
6. Un biroŭ pentru telefon și pentru corespondența telegrafo-poștală, 30 m. p.
7. Odaia portaruluĭ.

Comisariatul de poliție și serviciul arestaților

8. Biroul comisaruluĭ, 30 m. p.
9. Anticamera, 20 m. p.
10. Un corp de gardă pentru 12 ómenĭ.
11. O sală de arest pentru 15 ómenĭ.

Salele No. 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 vor avea eșirĭ directe pe peron.

Restaurantul și bufetul vor avea oficiĭ, bucătăriĭ, spălătoriĭ, camere de serviciŭ și magaziĭ de provisiĭ și de băuturĭ, de dimensiĭ proporționale acelora ale restaurantuluĭ, — dispuse astfel ca să fie lesnicióse serviciuluĭ și ca să asigure în mod complect cerințele de hygienă și întreținere.

Grupa comisariatuluĭ de poliție și al arestanților, va comunica cu parterul prin o scară specială.

b) Aripa stîngă

Eșirea călătorilor ce sosesc

Se va prevede la sosire, eșirĭ largĭ și comode pentru călătorĭ, la extremitatea peronuluĭ central, în dreptul scărilor de comunicație între etagiŭ și parter

Serviciele găriĭ

Serviciul mișcăreĭ

1. Șef de stație, 30 m. p.
2. Sub-șef de stație, 25 m. p.
3. Secretariatul stațiuneĭ, 80 m. p.
4. Mișcarea, 50 m. p.
5. Personalul trenuluĭ, 50 m. p.
6. Telegraful, 100 m. p.
7. Revisorul telegrafuluĭ, 40 m. p.
8. Corespondența, 30 m. p.
9. Magazie, 60 m. p.
10. Echipamentul trenurilor, 80 m. p.
11. Magazia pernelor, 150 m. p.
12. Magazia caselor de fer ambulante, 144 m. p.

Serviciul revisieĭ vagónelor

13. Șef revisor, 30 m. p.
14. Revisor, 30 m. p.
15. Magazie de scule și mic material, 25 m. p.

Serviciul medical

16. Cabinetul doctoruluĭ, 26 m. p.
17. Sala de așteptare, 50 m. p.
18. Sala consultațiĭ, 40 m. p.
19. Infirmeria, 30 m. p.
20. Farmacia, 35 m. p.

Birourile No. 1, 2, 3, 4 și 5 vor avea eșirĭ directe pe peron; birourile No. 4 și 6 vor comunica direct între ele. Salele No. 13 și 17 vor avea eșirĭ directe pe peron. E de dorit ca birourile 1 și 8 să comunice direct între ele.

c) Aripa dreaptă

Eșirea călătorilor sosițĭ

Aceleașĭ observațiunĭ ca pentru aripa stîngă.

Serviciul exploatăriĭ

Divisia întreținerii

1. Șef de divisie, 30 m. p.
2. Sub șef de divisie, 25 m. p.
3. Sală de așteptare comună, 30 m. p.
4. Casa și magazia caselor de fer cu ghișeu de plățĭ, 30 m. p.
5. Compturile și situațiunile, 50 m. p.
6. Comptabilitatea materialuluĭ, 60 m. p.
7. Biroŭ technic, 60 m. p.
8. Registratura și archivele, 30 m. p.
9. Magazie de instrumente, 30 m. p.
10. Servitorĭ, 20 m. p.

Apartament reservat

Acelașĭ ca cel precedent.

Inspecția tracțiuneĭ

21. Inspectorul tracțiuneĭ, 30 m. p.
22. Sub-inspectorul tracțiuneĭ, 25 m. p.
23. Sală de așteptare comună, 30 m. p.
24. Controlorĭ, 30 m. p.
25. Biroul controluluĭ, șeful birouluĭ și 12 funcționarĭ, 78 m. p.
26. Registratura și archivele, 30 m. p.
27. Servitoriĭ, 20 m. p.

Inspecția mișcăriĭ

28. Inspectoru, 30 m. p.
29. Sub-inspectoriĭ două camere de 25 m. p.
30. Sală de așteptare comună la treĭ, 30 m. p.
31. Controloriĭ, 30 m. p.
32. Revisia rapórtelor de parcurs, 30 m. p.
33. Secretariat și registrare, 30 m. p.
34. Archivele, 25 m. p.
35. Servitoriĭ, 20 m. p.

Serviciul postal

36. Directorul oficiuluĭ, 30 m. p.
37. Serviciul ambulanțiĭ, 48 m. p.
38. Serviciul transituluĭ, 30 m. p.
39. Sala archiveĭ, 36 m. p.
40. Corpul de gardă, 48 m. p.
41. Inspectoru, 30 m. p.
42. Cancelaria inspecțiĭ, 40 m. p.
43. Camera de repaos a funcționarilor, 50 m. p.
44. Telefon, 25 m. p.

III. AL DOILEA ETAGIU SAU PAVILIÓNE ANEXE

Locuințe

1. *Șef de gară* : 4 camere, o sufragerie, o bucătărie și o pivniță.
2. *Sub-șefi de gară* : Două locuințe compusă fie care din treĭ camere, o sufragerie, o bucătărie și o pivniță.
3. *Funcționariĭ mișcăriĭ și casieriĭ* : 8 locuințe compuse fie care din treĭ camere, o bucătărie și o pivniță.
4. *Funcționariĭ transituluĭ cu mare vitesă și funcționariĭ*



însărcinați cu corespondența și supraveghiarea caselor de banĭ : 4 locuințe compuse fie care din două camere, o bucătărie și o pivniță.

5. *Inspectorul mișcăriĭ* : 4 camere, o sufragerie, o bucătărie, o cămară și o pivniță.

6. Două locuințe de reservă, la fel cu acela al inspectoruluĭ.

7. *Controlorul :* 3 camere, o sală de mîncare, o bucătărie și o pivniță.

8. *Servitorul inspecțiĭ* : o cameră și o bucătărie.

Se va avea în grije a prevede latrine pentru fie-care din aceste locuințe saŭ de un serviciŭ comun pentru maĭ multe dintre ele.

APARTAMENTUL REGAL

Aripa stîngă

Parter

1. Două sălĭ de așteptare.
2. Vesteer
3. Cabinet de toaletă pentru suită.
4. Latrine.

Primul etagiŭ

5. Un mare salon de recepție.
6. Un mic salon.
7. Sală de mîncare cu oficiŭ.
8. Două cabinete de toaletă.
9. Latrine.

LOCALUL ADMINISTRAȚIEI

Serviciele vor fi clasate după divisiele următóre

GRUPA A

1. Direcția generală	430 m. p.
2. Secretarul direcțiĭ generale	570 „
	1000 m. p.

GRUPA B

1. Serviciul mișcăriĭ	1059 m. p.
2. Serviciul tracțiuneĭ	590 „
3. Serviciul atelierelor	872 „
	2521 m. p.

GRUPA C

1. Serviciul întrețineriĭ și lucrărilor

Divisia *a*	1314 m. p.
Divisia *b*	1129 „
Divisia *c*	728 „
2. Serviciul contencios	245 „
3. Locuința intendentuluĭ	200 „
	3616 m. p.

GRUPA D

1. Serviciul comercial (afară de pivnițĭ)	2013 m. p.
2. Serviciul comptabilitățiĭ generale	876 „
3. Serviciul economatuluĭ	562 „
4. Serviciul medical	175 „
5. Locuința portaruluĭ	20 „
	3646 m. p.

GRUPA E

1. Imprimeria	300 m. p.
2. Presa autografică	340 „
3. Biroul de încercărĭ și analise	210 „
4. Muzeul	150 „
5. Magazia generală a archivelor	600 „
6. Magazia archiveĭ și a serviciuluĭ comercial	260 „
7. Pivnița tezauruluĭ și valorilor	60 „
8. Locuința portaruluĭ	100 „
	2020 m. p.

GRUPA F

1. Căldărĭ și mașinĭ cu aburĭ	300 m. p.
2. Calorifer și magazie de combustibil	200 „
3. Locuința mecaniculuĭ	100 „
4. Locuința fochistuluĭ	100 „
	700 m. p.

In grupa E salele No. 3 și 4 se vor găsi în comunicație lesniciósă cu serviciul economatuluĭ de care depinde; No. 1, 2 și 5 vor fi în comunicație lesniciósă cu serviciul personaluluĭ, No. 6 cu serviciul comercial, No. 7 cu serviciul comptabilitățiĭ generale și caloriferul va avea acces facil pentru personalul intendențiĭ.

Latrinele necesare se vor prevede pentru tóte serviciele.

Tóte birourile vor fi bine luminate.

Se va menagea comunicațiĭ lesniciόse între șefiĭ de serviciŭ și directorul general.

Mesele de lucru ale funcționarilor trebuesc indicate în planul clădiriĭ. Tóte planurile vor fi cotate cu îngrijire. Sălile prea marĭ pot fi fracționate în maĭ multe sale continue.

Suprafețele aproximative ale birourilor și numĕrul funcționarilor ce trebue să coprindă fie-care, sunt enumĕrate aci maĭ jos.

In acéstă enumerare tóte grupele și tóte divisiele și sub divisiele edificiuluĭ sunt clasate după legăturile de serviciŭ ce există între ele; deci trebue ținut compt la redactarea proectelor.

GRUPA A

1. Direcția generală

a) Serviciul central

1. Cabinetul directoruluĭ general . . . . 35[m p.]
2. Cabinetul sub directoruluĭ general . . 35[m.p.]
3. Sală de așteptare comună . . . . . 30[m.p.]
4. Anticamera . . . 25[m.p.]

b) Licitațiunile

1. Sala de licitațiĭ . . 50[m p.]
2. Sala de așteptare . 35[m.p.]

c) Biblioteca

1. O bibliotecă și o sală de conferințe pentru 40 persóne . . . 120[m.p.]

d) Consiliul

1. O sală p. consiliŭ . 40[m.p.]
2. Secretariatul consiliuluĭ . . . . . 30[m.p.]
3. Cancel. consiliuluĭ. 30[m.p.]

Suprafața totală. 430[m.p.]

2. Serviciul personaluluĭ

a) Secretariatul

1. Șeful serviciuluĭ [1]) . 30[m p.]
2. O sală de așteptare. 25[m.p.]
3. Sub-șef de serviciŭ. 25[m.p.]
4. Biroul personaluluĭ și permisiunilor, 10 funcționarĭ . . . 60[m.p.]
5. Biroul intrărilor, 7 funcționarĭ. . . 50[m.p.]
6. Biroul comptabilitățiĭ . . . . . . 40[m.p.]
7. Espediția generală a actelor . . . . 90[m.p.]
8. Biroul general al registratureĭ . . . 90[m.p.]
9. Biroul general al archivelor . . . . 25[m.p.]
10. Biroul și magasinul general al archivelor . . 70[m.p.]
11. Biroul intendențiĭ. 25[m p.]
12. Camera servitorilor. 40[m.p.]

Suprafața totală . . . . . 570[m.p.]

GRUPA B

1. Serviciul mișcăriĭ

a) Serviciul central

1. Șeful de serviciŭ . 30[m.p.]
2. Sala de așteptare . 43[m.p.]
3. Serviteriĭ . . . . 40[m.p.]

b) Secretariatul și înregistrarea

1. Secretarul . . . 30[m.p.]
2. Registratura . . . 54[m p.]

c) Sală pentru un sub-șef de serviciŭ . . 25[m p.]

[1]) Acest biroŭ trebue să fie instalat alăturĭ de acela al directoruluĭ general.

d) Biroul mișcăriĭ

1. Inspectorul . . 20 m.p.
2. Sub-inspec., funcționarĭ și control, (10 funcționarĭ) . . . 60 m.p.

e) Controlul caselor

1. Șef de biroŭ și 15 funcționarĭ. . . . 96 m.p.
2. Sală pentru archive relative la case . 42 m.p.

f) Biroul manipulațielor și reclamațielor

1. Șef de biroŭ . . . 30 m.p.
2. O sală pentru 30 funcționarĭ . . . 189 m.p.

g) Statistica

1. Sală pentru 8 funcționarĭ . . . . . 54 m.p.
2. Sală de desen . . 25 m.p.

h) Sală pentru un sub-șef de serviciŭ . . 25 m.p.

i) Controlul vagoanelor

1. Șef de biroŭ și 9 funcționarĭ . . . . 60 m.p.
2. Biroŭ de destinație a vagónelor, 4 funcționarĭ. . . . . . 24 m.p.

k) Comptabilitatea

1. Șef de biroŭ . . . 20 m.p.
2. Sală pentru 8 funcționarĭ . . . . . 54 m.p.

l) Material

1. Un biroŭ de . . . 60 m.p.

m) Secțiunea telegrafică

1. Șef de secțiune . 25 m.p.
2. Sub-șef și controlorul serviciuluĭ telegrafo-postal . . 42 m.p.
3. Un biroŭ technic 36 m.p.

Suprafața totală. 1059 m.p.

2. Serviciul tracțiuneĭ

a) Serviciul central

1. Șeful serviciuluĭ. . 30 m.p.
2. Două sălĭ pentru sub-șefiĭ de serviciŭ . . 50 m.p.
3. Sala de așteptare . 25 m.p.
4. Servitoriĭ . . 20 m.p.

b) Secretariatul

1. Șeful birouluĭ și 5 funcționarĭ . . . . 36 m.p.
2. Registratura și 4 funcționarĭ . . . . 24 m.p.
3. Archivele . . . . 30 m.p.
4. Comptabilitatea, un șef de biroŭ și 12 funcționarĭ . . . . 78 m.p.

c) Compturile materialuluĭ

1. Șef de biroŭ și 12 funcționarĭ . . . 78 m.p.

d) Biroul primelor

1. Șef de biroŭ și 10 funcționarĭ . . . . 66 m.p.

e) Biroul tracțiuniĭ

1. Șef de biroŭ . . 25 m.p.
2. Sală pentru 4 ingineri aĭ tracțiuneĭ . 32 m.p.
3. Sală de desen și lucru . . 80 m.p.

Suprafață totală. . 590 m.p.

3. Serviciul atelierelor

a) Serviciul central

1. Șef de serviciŭ . . 30 m.p.
2. Sala de așteptare 25 m.p.
3. Două camere pentru sub-șefĭ . . . . 60 m.p.
4. Camera servitorilor 25 m.p.

b) Secretariatul

1. Șef de biroŭ . . . 20 m.p.
2. Două camere pentru 8 funcționarĭ . 48 m.p.

c) Biroul comptabilitățiĭ

1. Șef de biroŭ . . 20 m.p.
2. Sală pentru 9 funcționarĭ . . . . 54 m.p.
3. O cameră pentru 4 funcționarĭ . . . . 24 m.p.

d) Biroul technic

1. Șef de biroŭ . . . 30 m.p.
2. Registratura, magazia planurilor și biblioteca . . . . . 60 m.p.
3. O sală de desen pentru un sub-șef de biroŭ și 14 funcționarĭ 140 m.p.

e) Biroul statisticiĭ

1. Șef de biroŭ . . . 20 m.p.
2. Biroul de statistică pentru 12 funcționarĭ 72 m.p.
3. Biroul registratureĭ parcurselor pentru 12 funcționarĭ . . 72 m.p.

f) Biroul revisiĭ și reparațiĭ vagónelor

1. Șef de biroŭ . . . 20 m.p.
2. Sală pentru 6 funcționarĭ . . . . . . 36 m.p.
3. Sală pentru 6 funcționarĭ. . . . . 36 m.p.

g) Biroul materialuluĭ și reparațiunilor locomotivelor

1. Șef de biroŭ . . . 20 m.p.
2. Registratura și reparația locomotivelor 5 funcționarĭ. . . . 30 m.p.
3. Comanda materialuluĭ, 5 funcționarĭ. . 30 m.p.

Suprafața totală 872 m.p.

GRUPA C

1. Serviciul întreținerii și lucrărilor

DIVISIA A

a) Serviciul central

1. Șeful serviciuluĭ. . 40 m.p.
2. Sala de așteptare . 25 m.p.
3. Cincĭ camere de 25 m. p. pentru sub-șefi de serviciŭ . . . . 125 m.p.
4. Servitoriĭ . . . . 40 m.p.

b) Corespondența și comptabilitatea

1. Șef de biroŭ special. 25 m.p.
2. Corespondență și statistică. . . . . . 42 m.p.
3. Biroul registraturiĭ. 30 m.p.
4. Archivele și casele de banĭ. . . . . . 56 m.p.
5. Biroul ordonanțărilor. . . . . . . 60 m.p.
6. Biroul verificărilor . 60 m.p.
7. Materialul liniĭ . . 60 m.p.
8. » consumațiĭ. 60 m.p.
9. Spălător și vestier . 24 m.p.
10. Mașinĭ de scris . 24 m.p.

c) Biroul technic

1. Șef de biroŭ . . . 30 m.p.
2. Două sălĭ de 45 m. p. pentru șefiĭ de secție 90 m.p.
3. Două sălĭ de desen a 82 m. p. . . . . . . 164 m.p.
4. Archivele și magazie de planurĭ. . . 70 m.p.
5. Sala modelelor . . 30 m.p.
6. Heliografia . . . . 30 m.p.
7. Spălător și vestier . 24 m.p.

d) Biroul semnalelor și al manevriĭ acelor

1. Șef de biroŭ . . . 25 m.p.
2. Biroŭ technic . . . 60 m.p.
3. Biroŭ central . . . 60 m.p.
4. Magaziĭ de modele, conservări și archivele . . . . 60 m.p.

Suprafața totală 1314 m.p.

DIVISIA B

a) Serviciul central

1. Șeful serviciuluĭ. . 30 m.p.
2. Sala de așteptare . 25 m.p.
3. Sub-șefiĭ de serviciŭ (2 camere) . . . 60 m.p.
4. Camera servitorilor. 25 m.p.
5. Vestier . . . . . . 20 m.p.

b) Secretariatul

1. Secretar . . . . 20 m.p.
2. Sală pentru 8 funcționarĭ. . . . . . 48 m.p.
3. Registratura . . . 30 m.p.
4. Archivele anuluĭ curent . . . . 25 m.p.

c) Biroul materialuluĭ

1. Șef de biroŭ și 4 funcționarĭ. . . . 40 m.p.
2. Confecția și expediția coletelor. . . . 20 m.p.
3. Conservarea instrumentelor . . . . 80 m.p.
4. Conservarea planurilor. . . . . 60 m.p.

d) Biroul contențiosuluĭ

1. Șef de biroŭ și 2 avocațĭ . . . . . 30 m.p.
2. Funcționarĭ. . . . 25 m.p.

e) Comptabilitatea

1. Șef de biroŭ . . . 20 m.p.
2. Funcționarĭ. . . 36 m.p.
3. Vestier p. b, c, d, e. 30 m.p.
4. Servitorĭ idem idem. 25 m.p.

f) Biroul technic

1. Șef de biroŭ . . 25 m.p.
2. Sală pentru 4 ingineri-șefĭ . . . . 100 m.p.
3. Sală de lucru pentru 10 inginerĭ . . 80 m.p.
4. Sală de desen pentru 10 desenatorĭ . 80 m.p.
5. Sală de desen pentru 10 desenatorĭ . 80 m.p.
6. Magazia probelor de materiale de construcție și sala de încercări . . . 30 m.p.
7. Sala consultațiilor pentru persóne carĭ vin să examineze proectele de lucrări scóse în licitație . 30 m.p.
8. Vestier . . . . . 30 m.p.
9. Servitoriĭ . . . . 25 m.p.

Suprafața totală 1129 m.p.

DIVISIA C

a) Serviciul central

1. Șeful serviciuluĭ . . 30 m.p.
2. Sala de așteptare . 25 m.p.
3. Două sălĭ pentru sub-șefi de serviciŭ 60 m.p.
4. Servitoriĭ . . . 25 m.p.

b) Serviciul technic

1. Șeful biroul. technic 25 m.p.
2. Treĭ camere pentru ingineri-șefĭ . . . . 75 m.p.
3. Treĭ sălĭ de lucru pentru 4 inginerĭ, fie-care . . . . . . 96 m.p.
4. Sala de desen pentru 4 desenatorĭ . . 32 m.p.
5. Conservar. planelor 25 m.p.

6. Conservarea instrumentelor . . . . . 25 m.p.
7. Sala de încercat materialele . . . . . 25 m.p.
8. Sala de heliografie (sală bine luminată și expusă la sóre) . 25 m.p.
9. Sala de consultațiĭ pentru persónele carĭ vin să examineze proectele de lucrărĭ scóse în licitație . 30 m.p.
10. Vestier . . . . . 25 m.p.

c) Comptabilitatea și registratura

1. Șeful comptabilitățiĭ și un ajutor . . 25 m.p.
2. Registratura, 3 copiștĭ . . . . . . 30 m.p.
3 Șeful corespondențiĭ 25 m.p.

d) Serviciul exploatăriĭ Dockurilor

1. Șeful serviciuluĭ exploatăriĭ . . . . 25 m.p.
2. Biroul de înregistrare al exploatăriĭ . 30 m.p.
3. Archivele . . . . 25 m.p.
4. Servitoriĭ . . . . 20 m.p.
5. Instrumentele . 25 m.p.

Suprafață totală . 728 m.p.

2. Servíciul contenciosuluĭ

1. Șef de serviciŭ . . 30 m.p.
2. Sala de așteptare 25 m.p.
3. Sub-șef de serviciŭ . 25 m.p.
4. Șef de biroŭ și 4 avocațĭ (4 persóne) 30 m.p.
5. Camera servitorilor 25 m.p.
6. Cancelaria de serviciŭ, 3 funcționarĭ 25 m.p.
7. Inregistrarea . . 30 m.p.
8. Archivele vechĭ . . 25 m.p.
9 Magazinul actelor de proprietate . . 30 m.p.
10. Locuința portaruluĭ 20 m.p.

Total . . 245 m.p.

3. Locuința intendentuluĭ

1. Locuința unuĭ intendent . . . . 200 m.p.

Suprafața totală . . . . . . 445 m.p.

GRUPA D

1. Serviciul comercial

a) Serviciul central

1. Șef de serviciŭ . . 30 m.p.
2. Sala de așteptare . 25 m.p.
3. Camera servitorilor 36 m.p.

b) Secretariatul

1. Șef de biroŭ și 13 funcționarĭ . . . . 84 m.p.

c) Tarifele și restituirile

1. Șef de biroŭ . . 20 m.p.
2. Sală de 6 funcționarĭ 36 m.p.
3. Sală pentru 12 funcționarĭ . . . . 72 m.p.

d) Fabricarea biletelor și distribuirea imprimatelor

1. Fabricarea și distribuirea . . . . 140 m.p.
2. Deposit de imprimate . . . . . . 80 m.p.
3. Deposit de bilete. 30 m.p.

e) Sub-șef de serviciŭ

1. Doue sălĭ . . . . . 50 m.p.

f) Controlul traficuluĭ local

1. Șef de biroŭ și 60 funcționarĭ . . . 600 m.p.

g) Statistica

1. Șef de biroŭ și 28 de funcționarĭ . . 168 m.p.
2. Archivele. . . . . 30 m.p.

h) Controlul traficuluĭ internațional

1. Șef de biroŭ și 31 funcționarĭ . . . . 192 m.p.
2. Archivele . . . 30 m.p.

i) Decompturĭ și taxe creditate

1. Șef de biroŭ și 34 funcționarĭ. . . . 210 m.p.

k) Archivele

1. Sala de clasare . . 80 m.p.
2. Documente din anul curent . . . . . 100 m.p.

Sub sol:

3. Deposit pentru fabricarea biletelor. . 60 m.p.
4. Archivele controluluĭ . . . . . 200 m.p.

Suprafata totală 2013 m.p.

2. Serviciul comptabilitățiĭ generale

a) Serviciul central

1. Șef de serviciŭ . . 30 m.p.
2. Sală de așteptare. . 25 m.p.
3. Camera servitorilor. 25 m.p.

b) Secretariatul

1. Secretarul . . . . 20 m.p.

2. Registratura . . . 30 m.p.
3. Corespondența și expediția. . . . . . 30 m.p.
4. Archivele . . . . 60 m.p.

c) Comptabilitatea

1. Șeful comptabilitățiĭ și 25 funcționarĭ . 150 m.p.
2. Archivele. . . 25 m.p.

d) Sub-șef de serviciŭ 25 m.p.

e) Casa generală

1. Casieria generală. . 30 m.p.
2. Ghișeŭ, ... 25 m.p.
3. Comptabilit. caseĭ . 50 m.p.
4. Casier primitor . . 75 m.p.
5. Casier plătitor, 10 funcționarĭ . . . . 60 m.p.
6. Ghișeŭ de plățĭ . . 30 m.p.

f) Biroul lichidărilor

1. Sub-șef de serviciŭ 25 m.p.
2. Șef comptabil. . . 20 m.p.
3. Emisiunea mandatelor, 6 funcționarĭ . 36 m.p.
4. Emisiunea listelor de plata apuntamentelor, 10 funcționarĭ . 60 m.p.

g) Casa pensiunilor și ajutórelor

1. Sef de biroŭ și 5 funcționarĭ . . . 400 m.p.

Total 876 m.p.

3. Serviciul iconomatuluĭ

a) Serviciul central

1. Sef de serviciŭ . . 30 m.p.
2. Sala de așteptare . 25 m.p.
3. Camera servitorilor. 30 m.p.
4. Sala pentru un subșef . . . . . . 25 m.p.
5. Idem, idem, idem . 25 m.p.

b) Secretariat

1. Secretar cu 6 funcționarĭ . . . . 42 m.p.

c) Comptabilitatea

1. Șef de biroŭ . . 25 m.p.
2. Sală pentru 6 funcționarĭ . . . . . 36 m.p.
3. Sală pentru 8 funcționarĭ . . . . . 50 m.p.

4. Sală de așteptare . 25 m.p.
5. Cameră pentru 3 funcționarĭ . . . . 25 m.p.
6. Cameră pentru 3 funcționarĭ . . . . 25 m.p.

d) Biroul cumpărărilor și vinderilor

1. Șef de biroŭ și 8 funcționarĭ . . . . 54 m.p.

e) Biroul de priimirĭ

1. Șef de biroŭ și 2 funcționarĭ . . . . 30 m.p.
2. Sală pentru 7 funcționarĭ . . . . 45 m.p.
3. Idem, idem, idem . 45 m.p.
4. Vestibul . . . . . 25 m.p.

Suprafața totală . 562 m.p.

4. Serviciul medical

1. Cabinetul mediculuĭ-șef . . . . . 30 m.p.
2. Sala de consultațiĭ . 25 m.p.
3. Sala de așteptare . 25 m.p.
4. Cabinetul mediculuĭ circonscripțiĭ . . . 25 m.p.
5. Sala de consultațiĭ a mediculuĭ circonscripțiĭ . . . . . 30 m.p.
6. Farmacia . . . . . 40 m.p.

5. Locuința portaruluĭ . . . . 20 m.p.

Suprafața totală . . . 195 m.p.

GRUPA E

1. Imprimeria

1. Cancel. imprimerieĭ. 30 m.p.
2. Sala de composiție. 150 m.p.
3. Sala de corecturĭ . 40 m.p.
4. Deposit de scrisorĭ și material . . . 80 m.p.

Total suprafața 300 m.p.

2. Presa autografă

1. Sala de lucru. . . 150 m.p.
2. Sala de spălat pietrele. . . . . . 60 m.p.
3. Cancelaria . . . . 30 m.p.
4. Deposit de pietre și material. . . . 100 m.p.

Suprafața totală . . . . 340 m.p.

3. Biroul de încercărĭ și analise

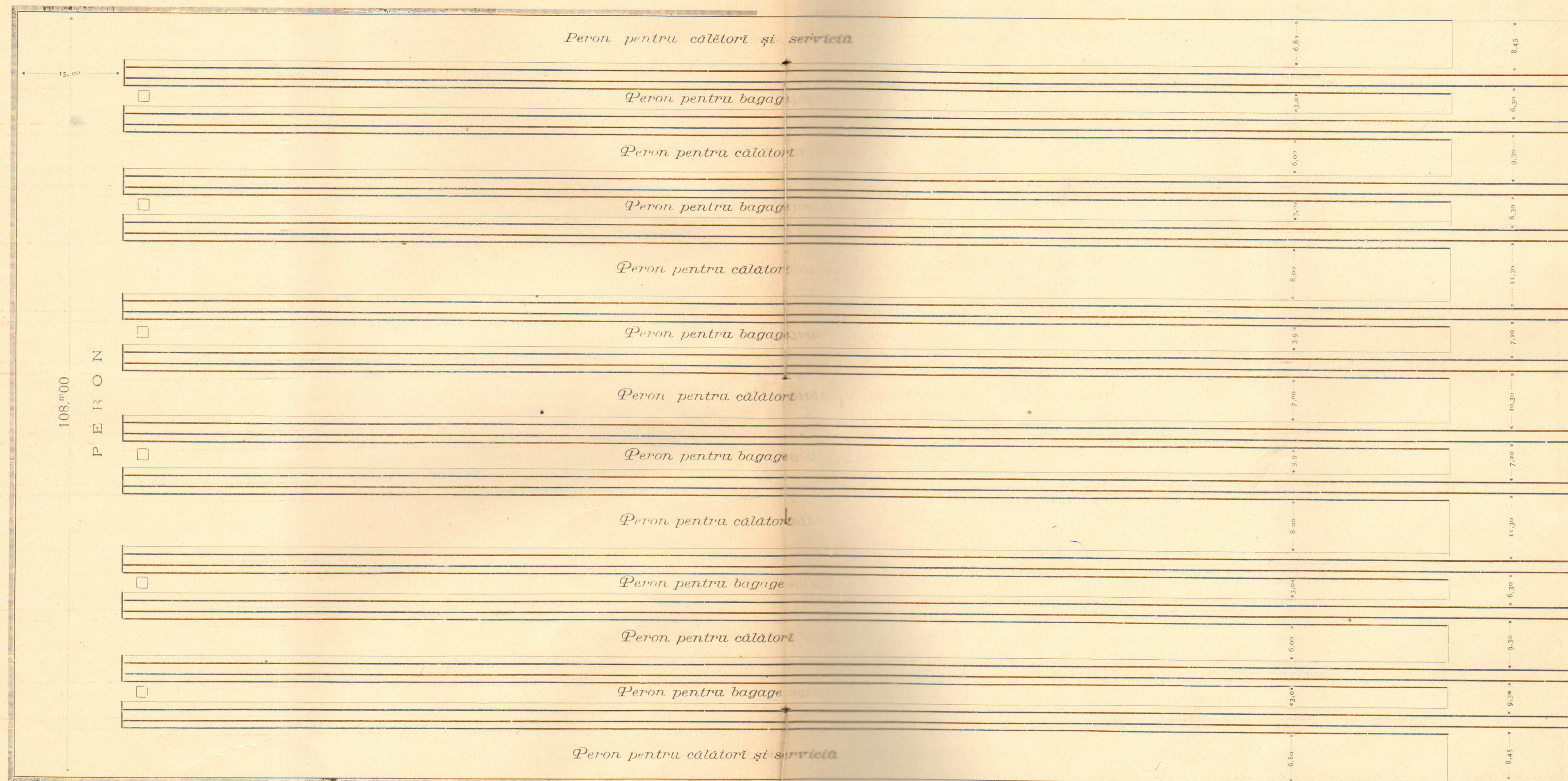
1. Șef de biroŭ și biblioteca. . . . . . 30 m.p.
2. Treĭ sălĭ de analisă . 90 m.p.
3. Deposit de materiale 30 m.p.
4. Sala de încercărĭ fisice . . . . . . 60 m.p.

Suprafața totală 210 m.p.

5. Museul. . . . . . 150 m.p.
6. Depositul archivelor generale. . . . . 600 m.p.
7. Depositul archivelor de serviciŭ comercial. . . . . . . 260 m.p.
8. Pivnița valorilor și tesaurul . . . . . 60 m.p.
9. Locuința portaruluĭ 100 m.p.

GRUPA F

1. Căldărĭ și camera de mașinĭ. . . . . . 300 m.p.
2. Calorifer și deposit de combustibil . . 200 m.p.
4. Loc. fochistuluĭ . 100 m.p.
3. Locuința mecan. . 100 m.p.


ARIPA STANGA DE SOSIRE
CORPUL CENTRAL
108,m00
PERON
15,00
Peron pentru călători şi serviciŭ
Peron pentru bagage
Peron pentru călători
Peron pentru bagage
Peron pentru călători
Peron pentru bagage
Peron pentru călători
Peron pentru bagage
Peron pentru călători
Peron pentru bagage
Peron pentru călători
Peron pentru bagage
Peron pentru călători şi serviciŭ
ARIPA DREAPTA DE SOSIRE

DUPE ZIARE

O RENAŞTERE ÎN PICTURĂ

Toţî aceia care de departe saŭ de aprópe ţin de pictură, amatorî saŭ artiştî, perventî aî aquareleî, aî pasteleî (gonache), saŭ aî uleiuluî, aŭ urmat cu interes campania încă neterminată, susţinută în favórea creăreî unuî laboratoriŭ, destinat a pune un termen fraudelor ce s'aŭ deprins a întreprinde asupra colorilor neguţătorî puţin scrupuloşî.

Interesul ce aceia pórtă lucrurilor privitóre la arta lor, i va îndemna fără îndoială a urmări cu aceiaşî atenţiune curiósa tentativă a unuî diplomat strĕin, care se pare că a reconstituit procedeurile maestrilor vechî, şi care a dat picturiî în uleiŭ o teribilă lovitură în folosul picturiî cu apa (en detrempe).

Acest diplomat, a căruî recentă conferinţă a semnalat-o ziarul *l'Evenement*, este d-nu baron de Peralta, consilier la Stuttgard al legaţiuneî Austriacă.

Cu tóte că iubind artele, el n'a urmat cursurile Atelieruluî Julian, ca noul ambasador al Engliterei, lordul Dufferin. D. de Peralta însă se zice, că este cu tóte acestea un artist distins.

Isbit de inconvenienţele ce presintă pictura în uleiŭ, el s'a ocupat de douĕ-zecî de anî a căuta în vechî scripte inedite secretul techniceî vechilor maestri, şi ajutat de cunoştinţele sale în chimie, crede că a resolvat problema saŭ cel puţin că s'a apropiat în destul de resultat.

In urma conferinţeî pe care a făcut-o la ambasada Austro-Ungară d. de Peralta a instalat într'un pavilion alipit oteluluî ambasadeî, o expoziţie de tablourî datorite peneluluî maî multor pictorî francesî, executate după procedeul sĕŭ. Aci încadrate în verdéţa uneî sere, sunt reunite cîte-va studiî viguróse ale luî Carol Duran, ale luî Bonat, ale luî Detaille, de Charlemont, de Besnard etc.

In acest decor, am găsit pe d. de Peralta în timpul cînd un artist 'şî executa portretul.

Diplomatul Austriac este un om de talie naltă, cu barba căruntă, ochiul viŭ şi ca iluminat, vorbeşte fórte corect franţuzeşte cu puţin accent italian. Eŭ profitaî de momentul cînd pictorul a lăsat pe modelul sĕŭ să se repauze, pentru a întreba pe acesta, pe ce baze este stabilit procedeul sĕŭ.

— «Tótă lumea ştie, mi-a zis el, că maestriî vechî, ale căror tablourî escita admiratiunea nóstră prin păstrarea floreî coloritului lor, picturaŭ într'un chip cu totul deosebit de cel de azî.

«Vechiî Egipţienî, Grecî şi Romanî posedaŭ secretul procedeurilor durabile şi strălucitóre care s'aŭ transmis în parte pînă la pictoriî Renaştereî.

«Maî tîrziŭ, sub influenţa luî Van Eyck şi altor primitivî, aceste vechî procedeurî aŭ fost suplantate prin întrebuinţarea culorilor cu uleiŭ, şi aŭ căzut în uitare. Cea maî mare parte din tablourile Renaştereî, nu sunt executate cu colorî de uleiŭ, pe fondurî preparate cu uleiŭ, ci în chipul cel maî simplu, cu colorî de apă (en detrempe). Dară aceştî maestri întrebuinţaŭ colorile cu uleiŭ saŭ maî bine cu basa resinoasa, era numaî pentru terminarea tablourilor.

«Cimabué, Giotto, de esemplu, picturaŭ maî cu sémă cu apă (en detrempe) pe cînd pictoriî Germanî şi Flamandî ca Holbein, Albert, Duran şi Rembrandt nu se serveaŭ de cît pentru a pictura dedesupturile.

«S'a căutat, în diferite rîndurî, a se regăsi aceste procedeurî perdute; nimenea nu a reuşit, şi toţî aŭ revenit la întrebuinţarea colorilor cu uleiŭ, care provócă dupĕ cum se constată în fie-care ḑi, o deteriorare repede a tablourilor, deteriorare ale căreî cause toţî s'aŭ încercat în zadar a combate.

«Am încercat la rîndnl meŭ, şi cred că am reuşit. După Pliniu şi Discoride, după Teophile, Gennino, Gennini, Francesco, Garbo etc., composiţiunea şi preparaţiunea colorilor de apă (en detrempe) se făcea cu soluţiunî din diferite felurî de gumă saŭ de cleiurî, cu ouă, cu miere, cu suc de smochine, cu oţet saŭ cu alun de stîncă. Reluînd tóte aceste substanţe am obţinut un amestec pentru prepararea colorilor, şi un (vehicule) disolvant, care le dă o qualitate excepţională.

«Un mare numĕr de artiştî pe care i-am îndemnat a face încercărî după procedeul meŭ, şi cu colorî preparate după metoda celor vechî, aŭ consimţit, şi puteţî vedea în jurul d-vóstră óre-care pînze care vĕ pot da ideî despre resultat».

Aci d. de Peralta intră în explicaţiunî technice care n'aŭ locul aci şi despre care mĕ mulţumesc a indica conclusiunile. «Colorile mele îmî zise el, sunt de treî felurî: colorî naturale de apă (en detrempe), colorî majolicate, şi colorî reşinóse. Ele sunt conţinute în cutiî de plumb ca şi colorile cu uleiŭ, apasă de cîte-va pentru care plumbul e de temut, şi care sunt închise în tecî de sticlă.

«Cele douĕ d'întîiŭ felurî sunt solubile în apă şi întrece în vigóre şi în transparenţă tóte colorile cunoscute pînă acum; ele permit de a modela repede şi cu înlesnire; ele se usucă într'un chip regulat şi uscîndu-se perd a treia parte din strălucirea lor, ele recîştigă astă strălucire, şi încă sporită, cînd se aplică peste ele un lustru (vernis) special pe care l'am compus din reşină, mostic, şi nicî o picătură de uleiŭ.

«Iacă cum trebue să procedeze artistul: Ea o pînză — pînză absorbantă preparată cu huma mapolică — schiţéză subjectul sĕŭ ca cum ar lucra cu uleiŭ, întrebuinţînd colorile mele cu apă (en detrempe) amestecată cu un (vehicule) disolvant special.

«Fiind-că colorile se usucă destul de iute, fórte iute chiar, şi pentru ca artistul să pótă da operi sale modelatul necesar, el póte, pe cînd lucréză, se aplice o pensulă muiată în apă pe dosul pînzeî, ceia ce întreţine umiditatea colorilor.

«Cînd tabloul e terminat, fără a fi lustruit (verni), as-

pectul luī este acela al unuī pastel, şi artistul póte lăsa opereī sale, orī tonurile mate delicate ale pastelului, orī prin lustru care 'l face nealterabil a'ī da o maī mare strălucire şi o maī mare vigóre de cît cu colorile de uleiŭ.

«Maī mult încă; rămîne la plăcerea artistuluī dacă el voeşte a termina tabloul sĕŭ dîndu-ī cîte-va pensule, de colóre cu uleiŭ; acésta însă în strat subţire, întinsă peste colórea de apă (en detrempe) se va usca iute, în loc de a pune, cum se zice despre năclăiturile (empatements) cu uleiŭ, opt-zecī de anī ca să se usuce».

Acestea sunt, în resumat, principiele metodeī, preconisate de către d. de Peralta. Se pare că acéstă metodă a fost apreciată favorabil de cea maī mare parte a artiştilor care aŭ experimentat-o.

D. Carol Duran căruia am făcut visită în atelierul sĕŭ din pasagiul Stanislas, adevĕrat musĕŭ, unde aranjamentul cel maī artistic şi cel maī mondan, se întrecea cu *pile-melul* nepregătit al pînzelor; a exprimat procedeul şi l'a găsit curios.

Arătînd visitatorilor sĕī încîntaţī, portretele în care excelézā şi pe care le va trimite la Cîmpu luī Marte, o dată cu un studiŭ de *nud* de o esecutare largă şi de o sinceritate perfectă, maestrul ne exprimă mirarea ce i-a produs aplicarea lustruluī pe pînză terminată.

«Ebauşassem potretul d-luī de Peralta, cu paleta şi colorile sale; Acésta uscîndu-se iute, imposibil de a modela. Uscate tonurile scădeaŭ cel puţin cu a treia parte. O dată lustruită pînza a luat o intensitate remarcabilă, o adevĕrată Giorgione.

«Este un procedeŭ care va fi excelent pentru decoraţiune. El este interesant, cu tóte că conviŭ că arta este independentă de mijlócele pe care ea le întrebuinţézā pentru a se manifesta, şi că picătura cu uleiŭ nu *iese (bouge)* atît pe cît unī voesc a o spune;

«Cred că încercarea d-luī de Peralta merită a fi încurajată».

Aceiaşī este părerea d-luī Baugnereau, pe care l'am găsit în faţa tablouluī destinat pentru salon. «Vesparul» (le Guepier) în care amorurī se grămădesc împrejurul uneī vergine rătăcită pentru dênşiī.

«Am încercat, în adevĕr, îmī zise maestrul, procedeul d-luī de Peralta. Am pictorat cu colorile sale o *Pandora*, pe care am vĕdut'o în America. Nu e încă perfect, dar cu tóte astea, vrednic de atenţiune. Am observat că colórea se usucă prea iute, şi că nu se putea modela deajuns.

«Se pare că acest inconvenient dispare, graţie apeī cu care se bidenăresce dosul pînzeī.

«Fixativul cu reşină, şi lustrul sunt bune. Marele avantagiŭ al acesteī metode, este că colórea se usucă pe d'asupra, în loc d'a se usca pe de desubt ca în pictura cu uleiŭ.

«Ştiţī că la acésta din urmă negrurile nu se usucă nicī odată. Puind acest procedeŭ în practică, s'ar suprima întrebuinţarea bitumilor: acésta ar fi un mare punct. Numaī totul este fórte noŭ, şi nu ştiŭ dacă usul se va respîndi lesne.

«Fără a socoti că trebuesc colorī speciale, lustrurī speciale, pînză specială, care nu se găsesc nicăerī.

«In resumat, procedeul d-luī Peralta, reaminteşte bine pictura primitivilor, dar sunt prea bătrînī, despre partea mea, ca să 'mī maī schimb obiceiurile.

«Acésta nu va să zică, cum că opera d-sale nu este interesantă, din contră, cred că el va aduce marī serviciī».

Nu maī remîne de cît ca şcóla de Bele-Arte să experimenteze singură descoperirea diplomatuluī austriac şi de a 'ī cere secretul, pe care el e gata a 'l da.

(După L'Evenement)

(Eugène Clisson)

SOCIETATEA ARCHITECŢILOR ROMÎNI

Şedinţa adunăriī ordinare din 17 Septembre 1892

(In localul Societăţiī din strada Regală, 19)

Preşedinţa d-luī C. Beniş. Şedinţa se deschide la orele $9^1/_4$ seara.

Presenţī 11 d-nī membri; asistă la şedinţă şi d. locotenent Atanasiu, care a bine-voit să 'şī ofere concursul pentru Şcóla înfiinţată de Societate.

D-niī Nacian, Procopescu şi dr. Tomescu sunt numiţī membriī de onóre. D-lor aŭ oferit a face cursurī de iconomie politică, comptabilitate, legislaţie şi higienă în şcóla de architectură.

D-niī locot. Atanasiu, Cuţarida, Lupu şi Pleşoianu, de asemenea aŭ promis tot concursul şcóleī. D-lor — conform art. 5 din statute pot fi admişī membriī activī. Adunarea încuviinţează ca comitetul să facă un demers pe lîngă d-lor în sensul indicat de statute.

Se pune în vederea Adunăriī de către d. Socolescu, că s'a făcut demersurile necesariī pe lîngă ministerul de instrucţie, pentru ca şcóla să pótă funcţiona. Resultatul este favorabil.

Societatea ia act.

In privinţa admisiunilor în şcólă, se pune în vederea Adunăriī că examenele vor începe în diua de 15 Octombre.

După statute, capul şcóleī este preşedintele societăţiī.

Se procede la alegerea personaluluī dirigent.

D. *Paşcanu* propune ca d. Sterian să fiă ales director de studiī.

D. *Socolescu* crede că acéstă alegere va fi bine priimită. D. Sterian s'a ales afirmativ, ca fondator al şcóleī prin bine facerile ce i-a adus.

D. *Paşcanu* crede că Adunarea va încuviinţa ca şi de aci înainte lucrările şcóleī să fie conduse de d. Sterian, ca director de studiī şi d. Socolescu ca director al şcóleī.

DD. *Cucu* şi *Stravolca* se unesc la propunerea acésta.

Adunarea încuviinţează.

In urma uneī micī discuţiunī se admite ca directoratele să fie încredinţate pe seriī de *treī anī*, spre a putea ajunge la stabilirea unuī mers sigur în lucrărī.

In privinţa conferinţeī d. Socolescu aminteşte că escursiunile şi conferinţele fac parte din scopul înfiinţăriī Societăţiī, ele aŭ fost chiar înscrise în primul rînd în statute.

Adunarea să decidă cum să se urmeze.

D. *Locot. Atanasiu* e de părere, ca să nu se facă de cît un anunţ (diua şi ora).

D. *Socolescu*. Conferinţele să fie pubilce?

D. *Cucu* e de opiniune ca pentru moment ele să fie *numaī* pentru membriī Societăţiī.

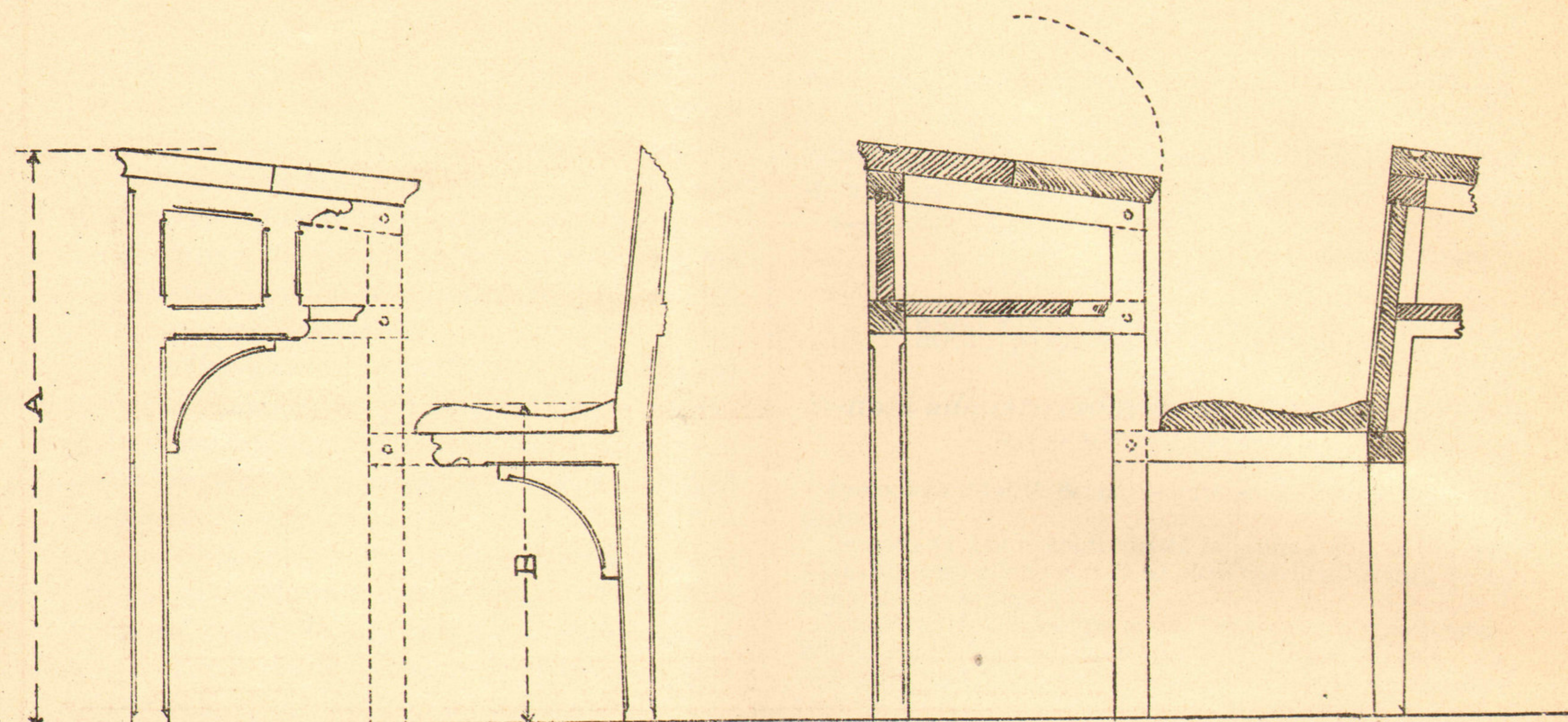
D *Mandrea* doreşte să se stabiléscă toate puntele printr'un regulament atît pentru conferinţe cît şi escursiunī.

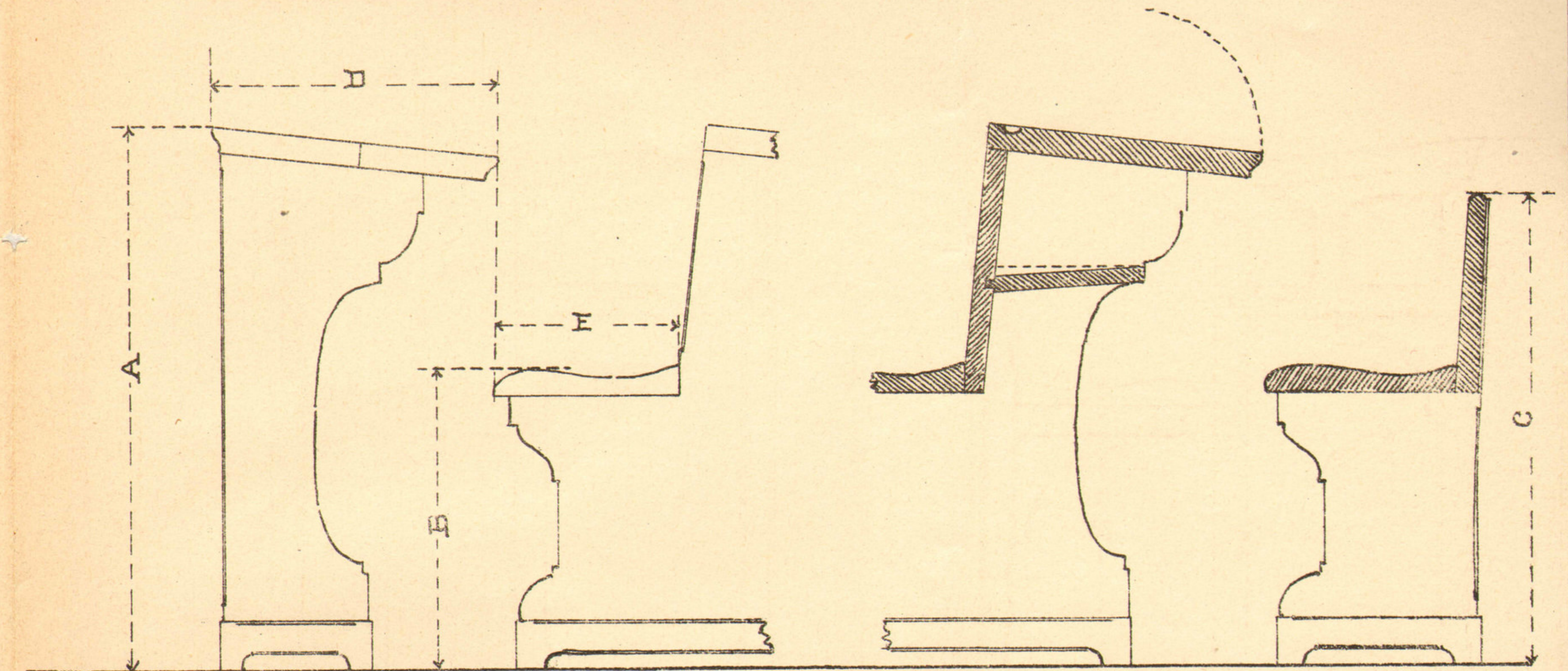
D. *Maimarolu* e contra conferinţelor publice.

Adunarea admite ca conferinţele să fie intime pentru moment, maī tîrziŭ vor putea să se facă şi conferinţe publice.

DD. *Mandrea*, *Cucu* şi *Paşcanu* propune ca sumariile şedinţelor să fie citite în sînul Adunăriī înainte de a fi publicate.

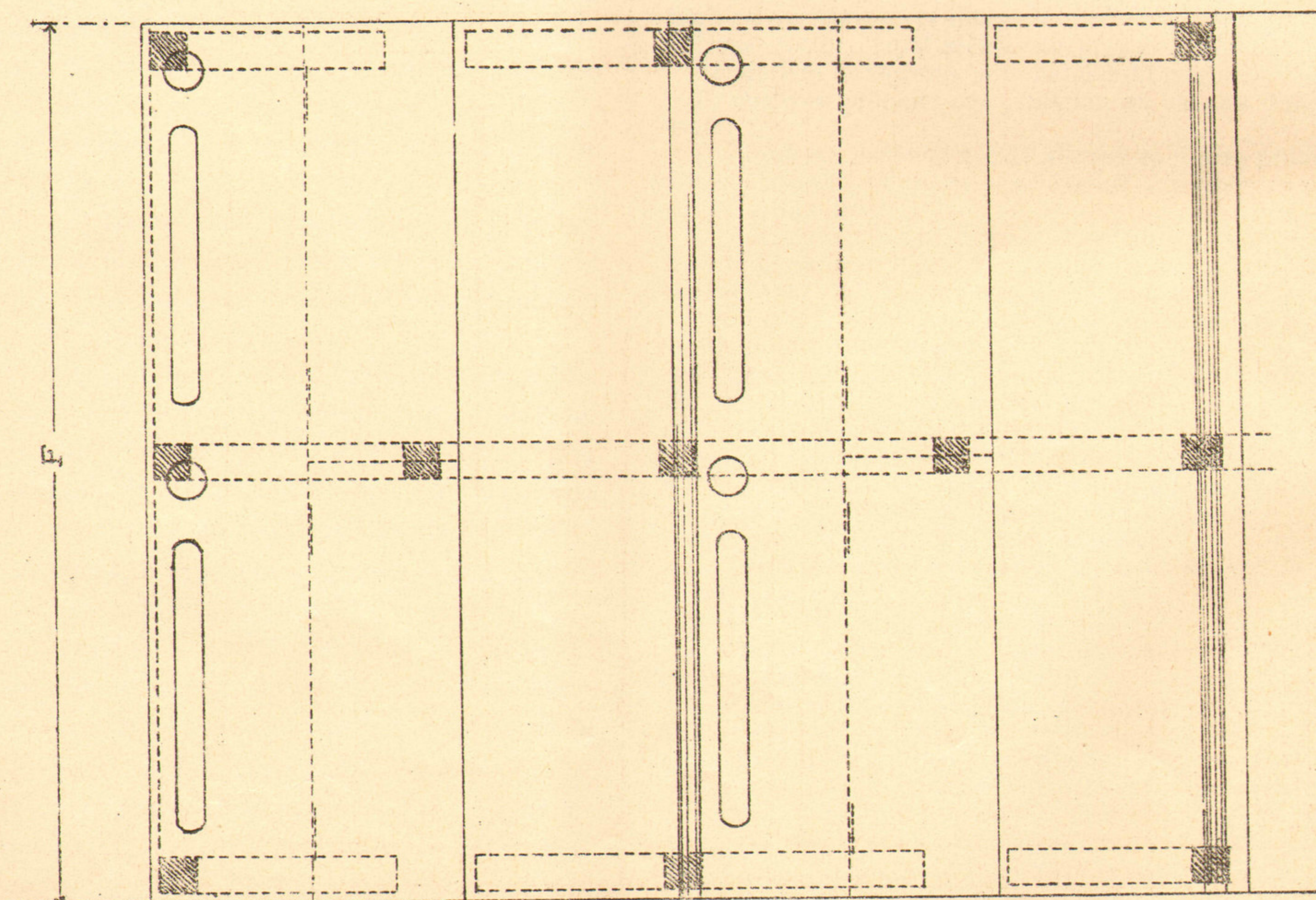
La orele $10^1/_4$ şedinţa e ridicată.

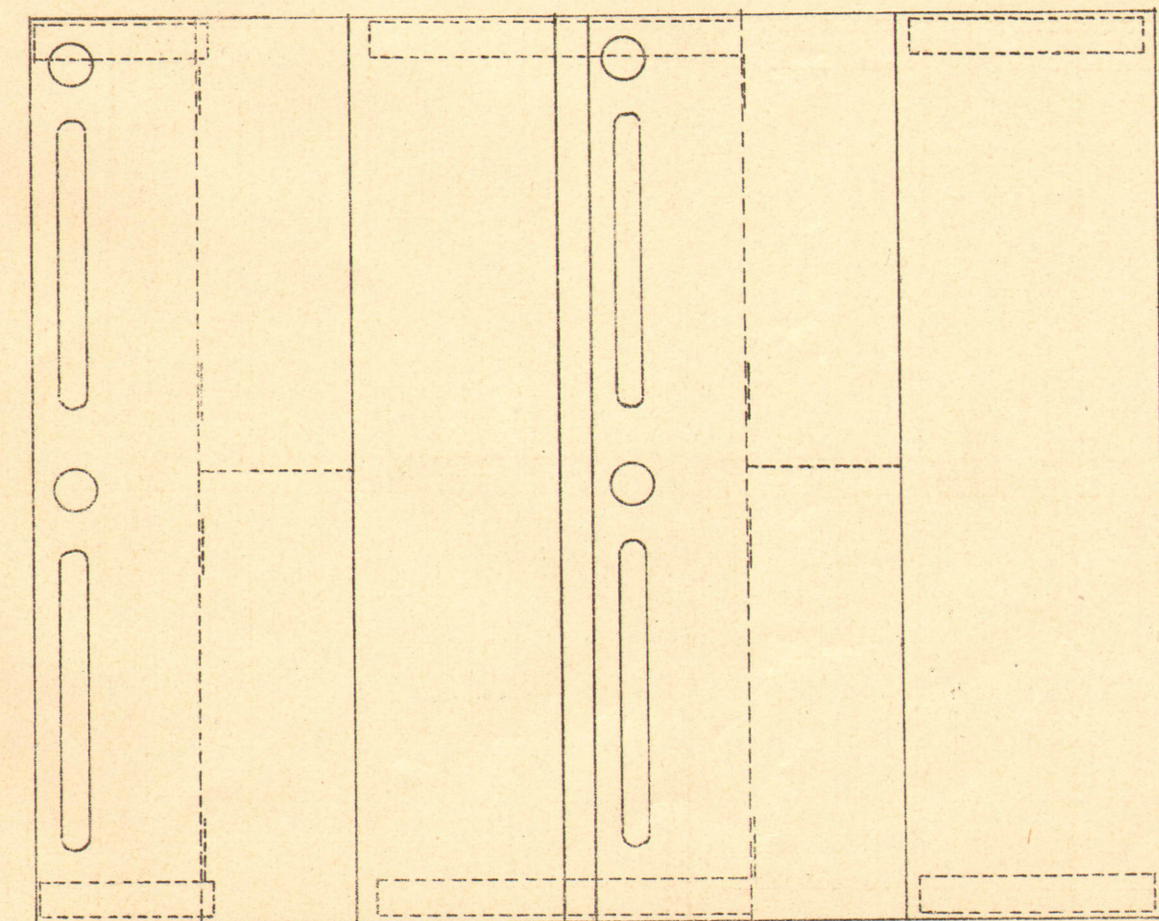




MOBILIER SCOLAR

MODELE OFICIALE

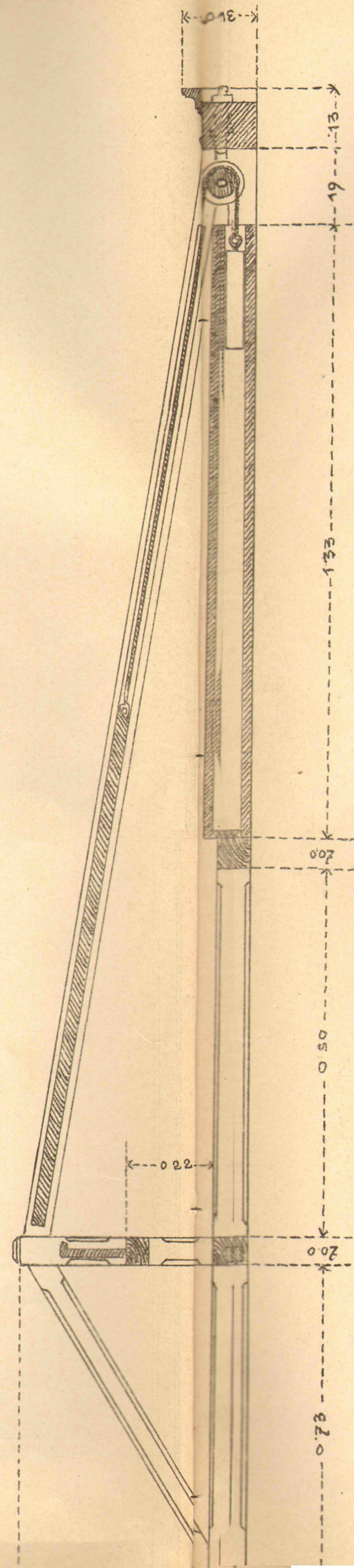




MOBILIER SCOLAR

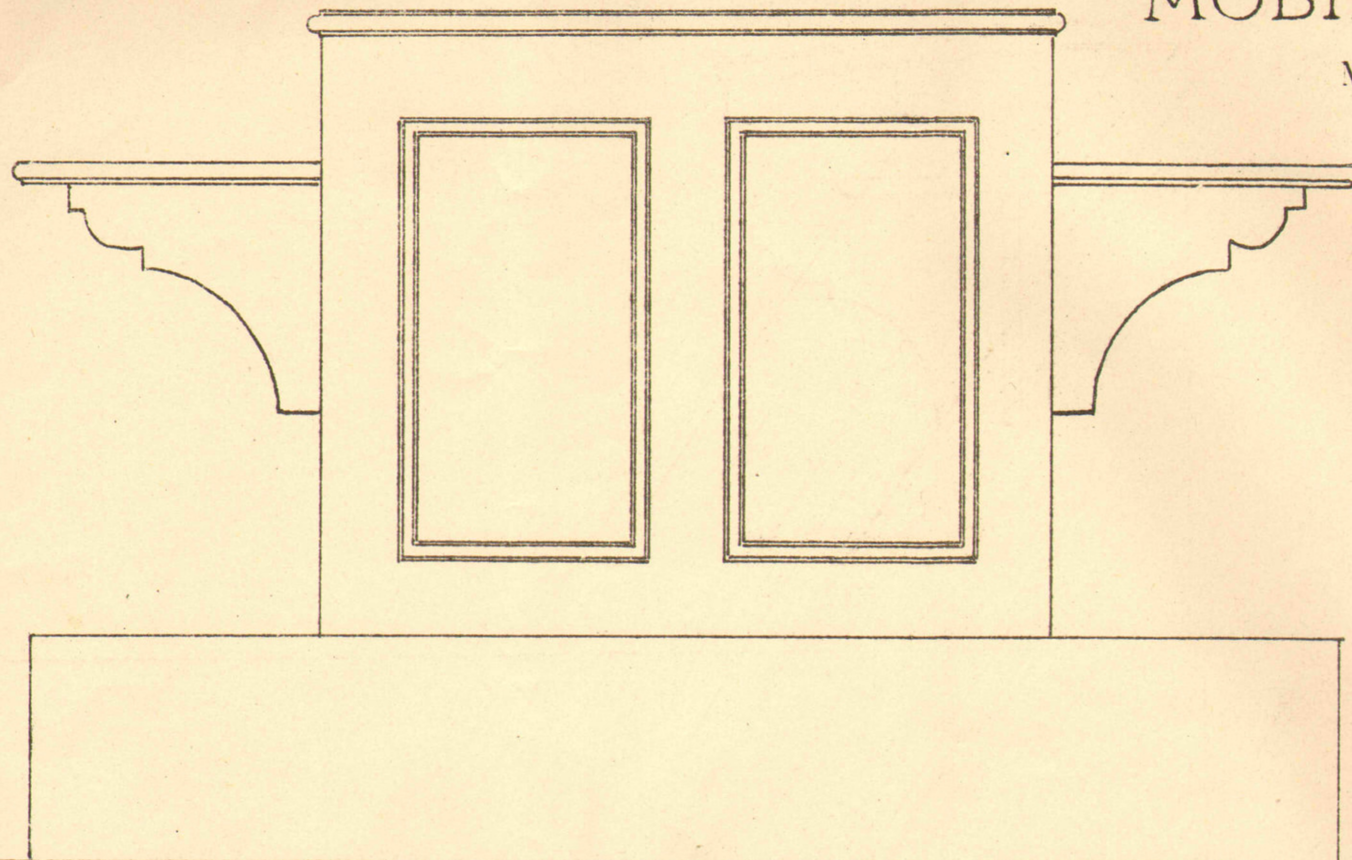
MODELE OFICIALE

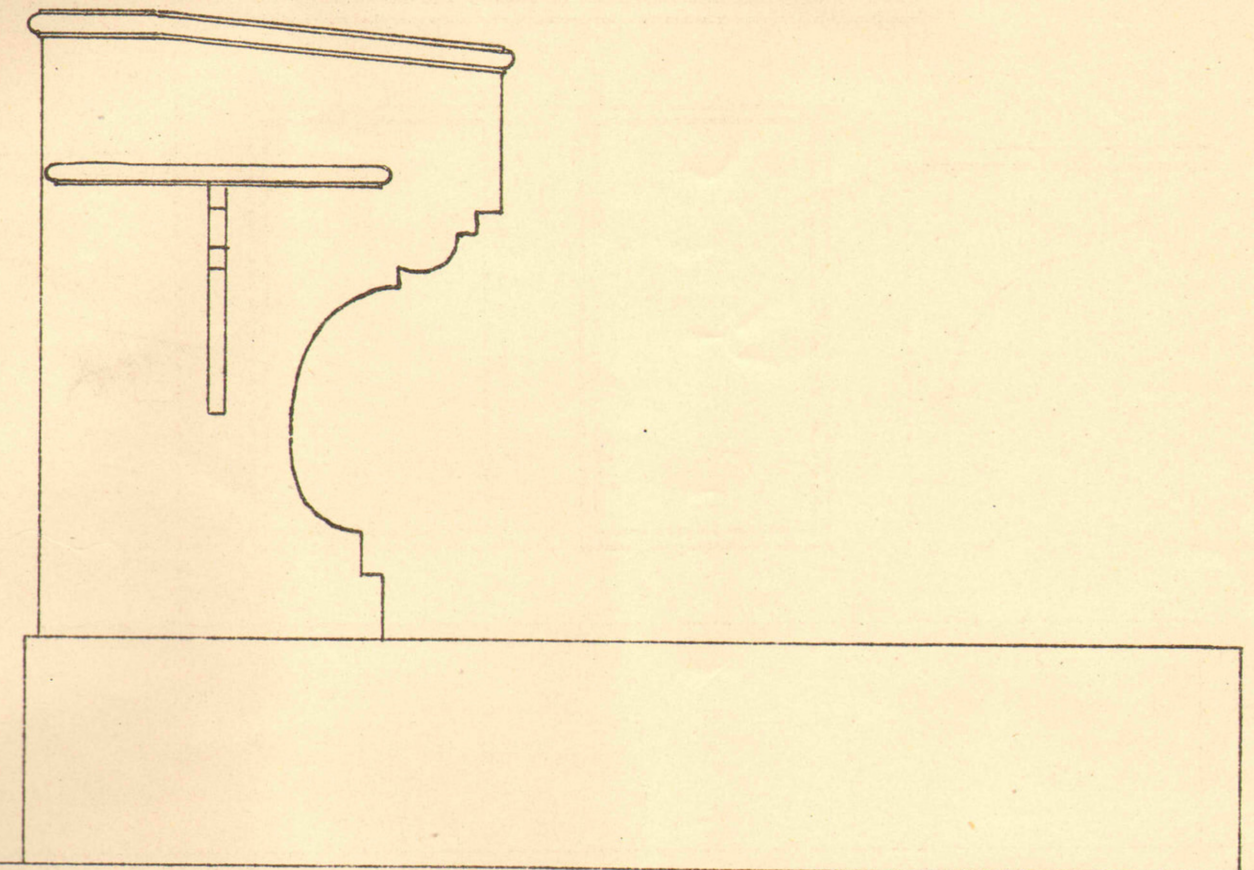
ANUL II No IX. şi X

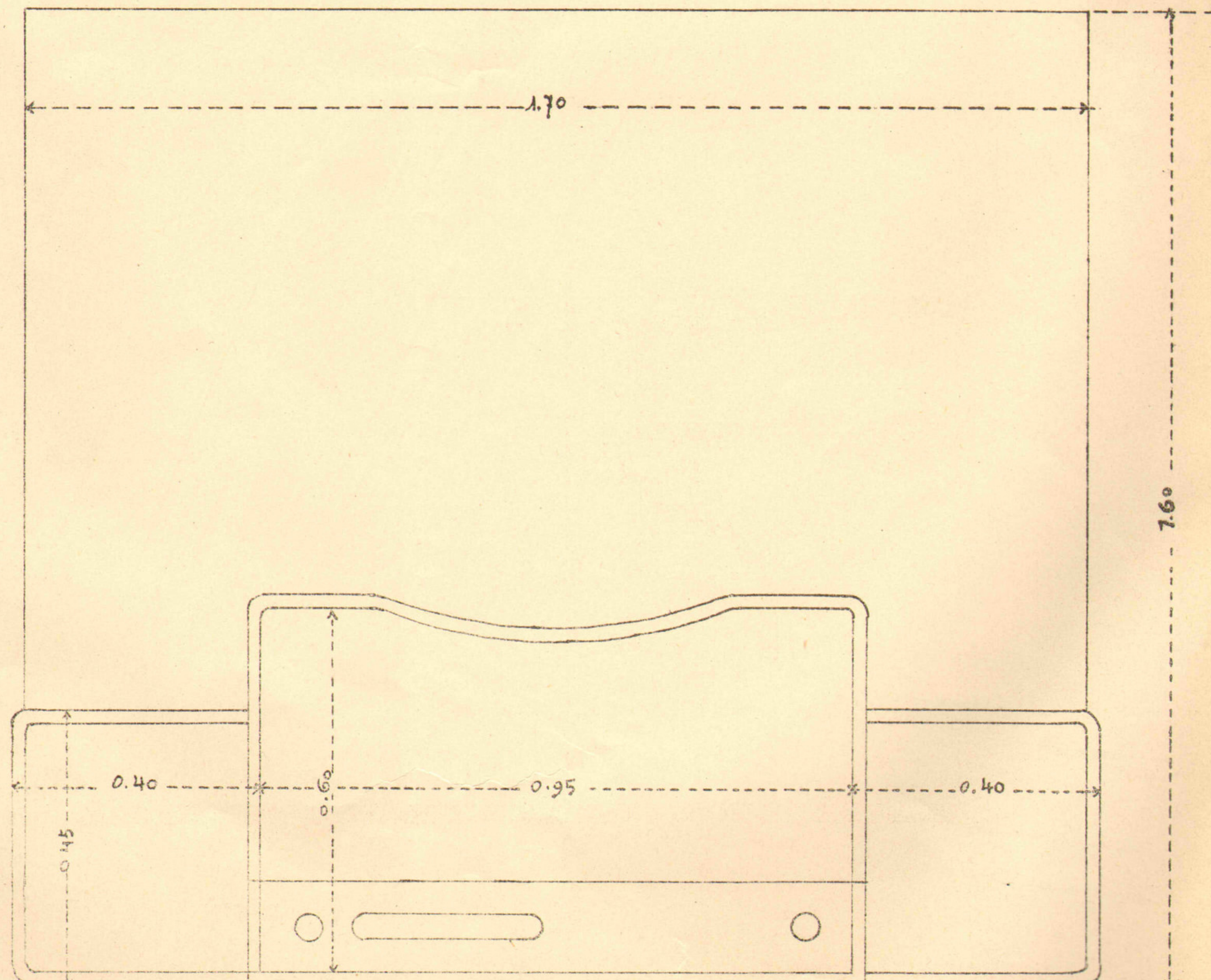


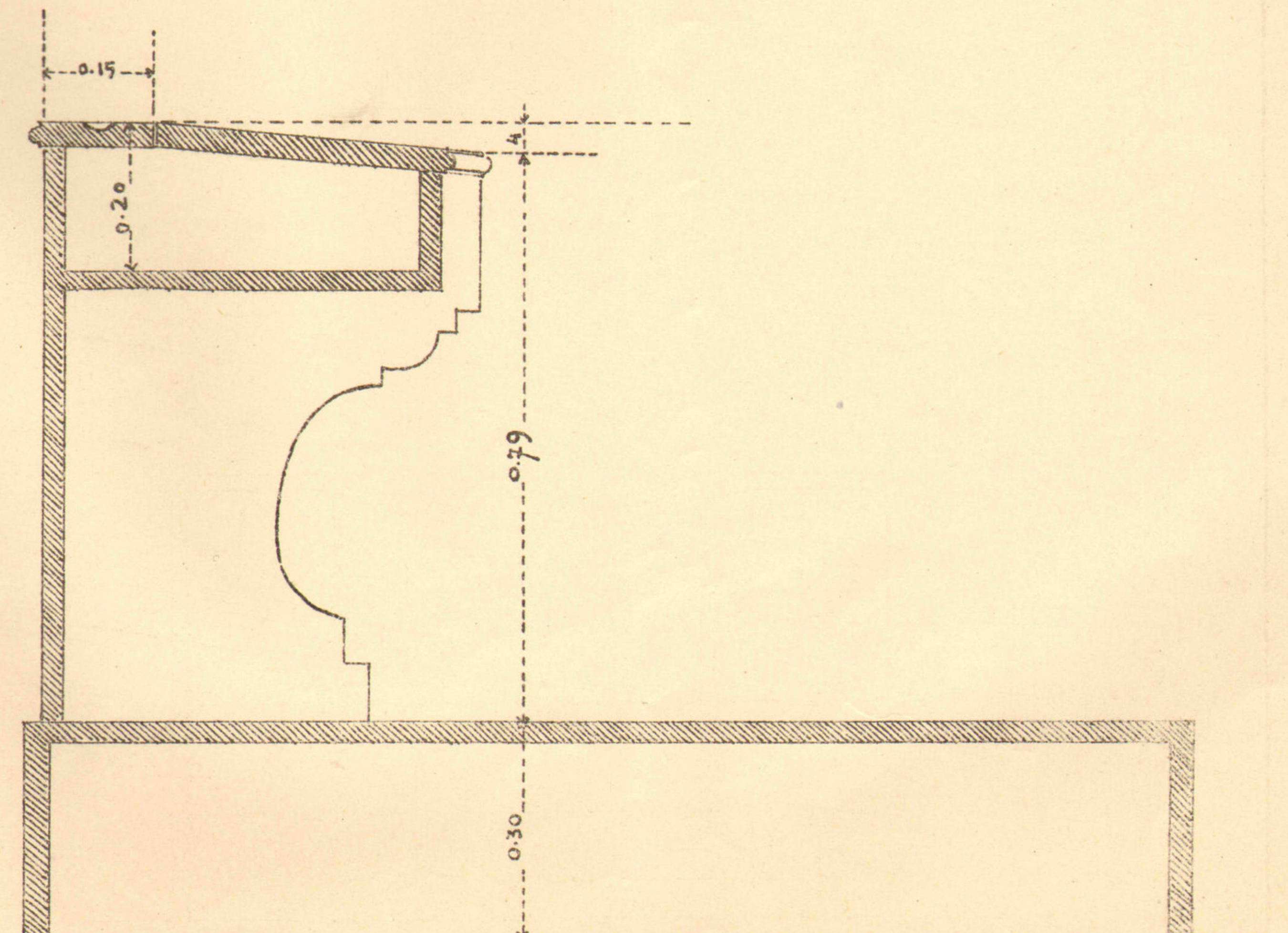
MOBILIER SCOLAR

MODELE OFCIALE



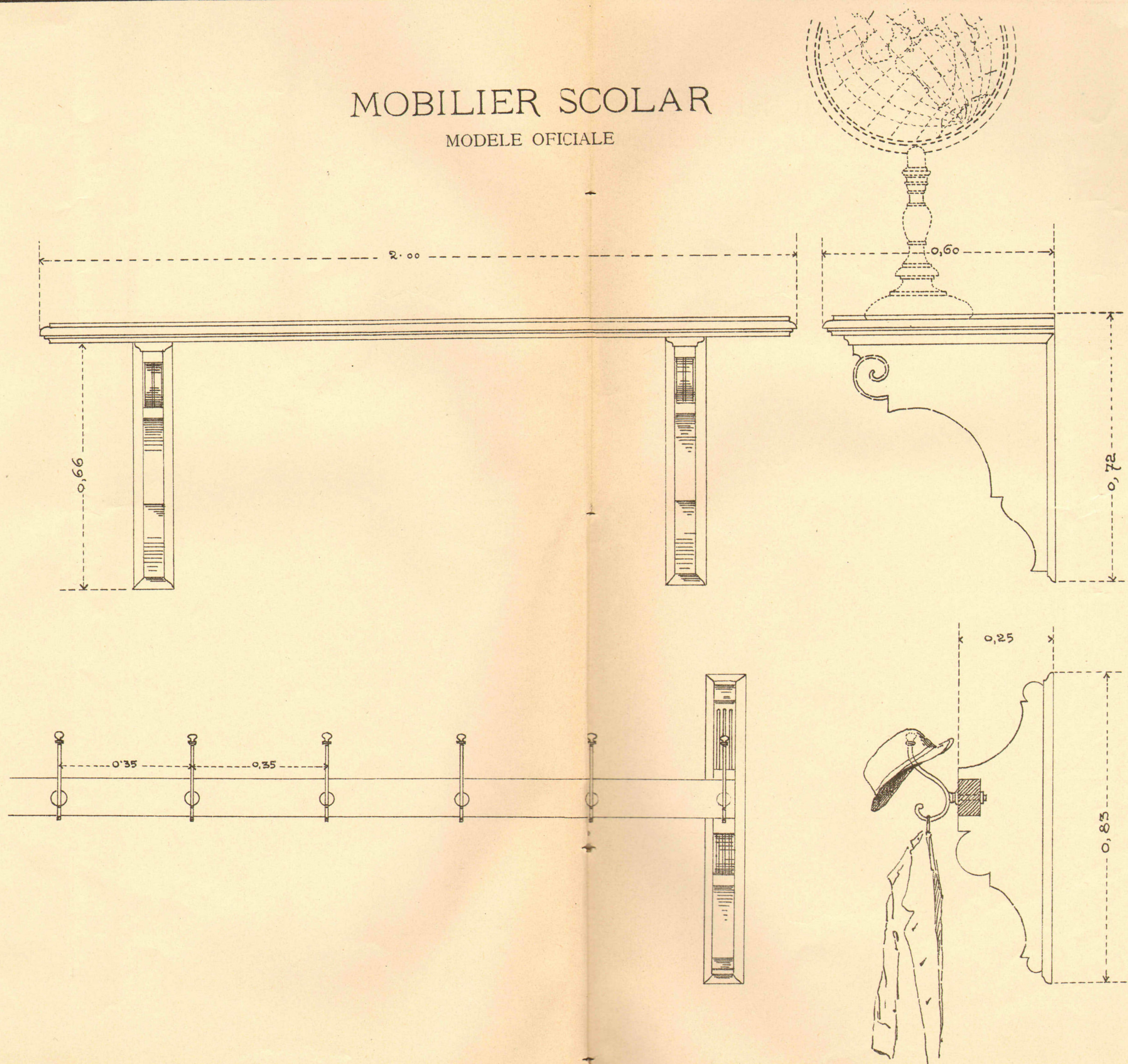






MOBILIER SCOLAR

MODELE OFICIALE



MOBILIER SCOLAR

MODELE OFICIALE

